

Asesiad Strwythuredig 2024 – Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda

Blwyddyn archwilio: 2024

Dyddiad cyhoeddi: Tachwedd 2024

Cyfeirnod y ddogfen: 4432A2024

Mae'r ddogfen hon wedi'i pharatoi fel rhan o'r gwaith a gyflawnir yn unol â swyddogaethau statudol.

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi. We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English. Corresponding in Welsh will not lead to delay.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg. This document is also available in English.

Cynnwys

Adroddiad cryno	
Ynglŷn â'r adroddiad hwn	4
Canfyddiadau allweddol	5
Argymhellion	6
Adroddiad manwl	
Tryloywder, effeithiolrwydd a chydlyniant y Bwrdd	8
Systemau sicrwydd corfforaethol	15
Dull corfforaethol o gynllunio	19
Dull corfforaethol o reoli adnoddau ariannol	23
Atodiadau	
Atodiad 1 – Dulliau archwilio	28
Atodiad 2 – Cynnydd a wnaed ar argymhellion y flwyddyn flaenorol	30
Atodiad 3 – Ymateb y rheolwyr i argymhellion archwilio	34

Adroddiad cryno

Ynglŷn â'r adroddiad hwn

- 1 Mae'r adroddiad hwn yn nodi'r canfyddiadau o waith asesu strwythuredig yr Archwilydd Cyffredinol yn 2024 ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda (y Bwrdd Iechyd). Mae ein gwaith asesu strwythuredig wedi'i gynllunio i helpu i gyflawni gofyniad statudol yr Archwilydd Cyffredinol o dan adran 61 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 i fod yn fodlon bod cyrff y GIG wedi gwneud trefniadau priodol i sicrhau defnydd darbodus, effeithlon ac effeithiol o adnoddau. Mae eich adolygiad o ddull corfforaethol y Bwrdd Iechyd o bennu neu adolygu amcanion llesiant yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy yn cael ei gynnal i helpu i gyflawni dyletswyddau'r Archwilydd Cyffredinol o dan adran 15 o Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.
- 2 Cynhaliwyd gwaith asesu strwythuredig 2024 ar adeg pan oedd cyrff y GIG yn parhau i ymateb i set ehangach o heriau sy'n gysylltiedig â'r argyfwng costau byw, yr argyfwng hinsawdd, pwysau chwyddiant ar gyllid cyhoeddus, prinder gweithlu, ac ystad sy'n heneiddio. Yn ogystal â hyn, mae cyrff y GIG yn dal i ymdopi ag etifeddiaeth pandemig COVID-19. Yn fwy nag erioed, felly, mae angen i gyrff y GIG a'u Byrddau gael trefniadau llywodraethu corfforaethol cadarn a all roi sicrwydd iddyn nhw eu hunain, y cyhoedd, a rhanddeiliaid allweddol bod y camau angenrheidiol yn cael eu cymryd i ddarparu gwasanaethau o ansawdd uchel, diogel ac ymatebol, a bod arian cyhoeddus yn cael ei wario'n ddoeth.
- 3 Mae pwyslais allweddol ein gwaith wedi bod ar drefniadau corfforaethol y Bwrdd Iechyd ar gyfer sicrhau bod adnoddau yn cael eu defnyddio'n effeithlon, yn effeithiol ac yn darbodus, gyda phwyslais penodol ar:
 - tryloywder, cydlyniant ac effeithiolrwydd y bwrdd;
 - systemau sicrwydd corfforaethol;
 - dull corfforaethol o gynllunio; a
 - dull corfforaethol o reoli ariannol.
- 4 Nid ydym wedi adolygu trefniadau gweithredol y Bwrdd Iechyd fel rhan o'r gwaith hwn. Adroddwyd ar adolygiad o drefniadau llywodraethu gweithredol y Bwrdd Iechyd ar wahân ym mis Gorffennaf 2024. Yn yr adolygiad hwnnw, gwelsom fod strwythur gweithrediadau presennol y Bwrdd Iechyd yn gymhleth gan arwain at linellau atebolrwydd aneglur, ac mae trefniadau llywodraethu o fewn cyfarwyddiaethau yn anghyson. Tra bod y Bwrdd Iechyd yn datblygu ei strwythur gweithrediadau newydd, gan gyflwyno cyfleoedd i wella trefniadau llywodraethu, mae oedi wrth gyflwyno'r strwythur newydd yn achosi ansefydlogrwydd o fewn timau arweinyddiaeth y gyfarwyddiaeth.
- 5 Mae ein gwaith wedi cael ei lywio gan ein gwaith asesu strwythuredig blaenorol, sydd wedi'i ddatblygu a'i fireinio dros sawl blwyddyn. Mae hefyd wedi cael ei lywio gan:
 - Rheolau Sefydlog, Cadw a Dirprwyo Pwerau enghreifftiol;

- Cyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog enghreifftiol;
 - cylchlythyrau a chanllawiau iechyd perthnasol Llywodraeth Cymru;
 - Canllaw Llywodraethu Da ar gyfer Byrddau GIG Cymru (Ail Argraffiad); a
 - chanllawiau arfer da perthnasol eraill.
- 6 Ym mis Ionawr 2024, cynyddodd Llywodraeth Cymru y Bwrdd Iechyd cyfan i ymyrraeth wedi'i dargedu.¹ Mae hyn yn cwmpasu pob un o'r chwe maes o fframwaith goruchwyllo ac uwchgyfeirio GIG Cymru, sef 'ansawdd gofal', 'llywodraethu', 'arweinyddiaeth, gallu a diwylliant', 'perfformiad a chanlyniadau', 'gwasanaethau bregus' a 'chyllid, strategaeth a chynllunio'. Mae'r statws cynnydd yn adlewyrchu maint heriau'r Bwrdd Iechyd a diffyg cynnydd parhaus wrth fynd i'r afael â nhw. Mewn ymateb i'w statws uwchgyfeirio, mae'r Bwrdd Iechyd wedi sefydlu set o fentrau a threfniadau llywodraethu i oruchwyllo a rheoli'r broses uchgyfeirio a mynd i'r afael â'r heriau yn gyflym. Mae hyn yn cynnwys trefniadau llywodraethu Tîm Gweithredol² newydd, datblygu fframwaith monitro ymyrraeth wedi'i dargedu i fonitro cynnydd ar y 56 o feini prawf is-gyfeirio, cyflwyno fframwaith uwchgyfeirio mewnol, cyflawni mentrau allweddol trwy gylchoedd gwaith 100 diwrnod â ffocws, symud ymlaen â'r rhaglen o gynlluniau gwasanaethau clinigol i fynd i'r afael â gwasanaethau bregus a set o fentrau gwella ariannol.
- 7 Fe wnaethom ymgymryd â'n gwaith rhwng mis Ebrill 2024 a mis Tachwedd 2024. Mae'r dulliau a ddefnyddiwyd gennym i gyflwyno ein gwaith wedi'u crynhoi yn **Atodiad 1**. Cynhaliwyd ein gwaith yn unol â'r safonau archwilio a bennwyd gan Sefydliad Rhyngwladol y Goruchaf Sefydliadau Archwilio.
- 8 Rydym hefyd yn darparu diweddariad yn yr adroddiad hwn ar gynnydd y Bwrdd Iechyd wrth fynd i'r afael ag argymhellion heb eu nodi mewn adroddiadau asesu strwythuredig blaenorol yn **Atodiad 2**.

Canfyddiadau allweddol

- 9 Yn gyffredinol, gwelsom fod **trefniadau corfforaethol y Bwrdd Iechyd yn parhau i weithredu'n effeithiol, er gwaethaf cyfnod o newid sylweddol, gyda nifer fach o feysydd y gellid eu gwella ymhellach. Er bod y sefyllfa ariannol ar**

¹ O dan y Trefniadau Uwchgyfeirio ac Ymyrraeth ar y Cyd, mae swyddogion Llywodraeth Cymru yn cwrdd ag Archwilio Cymru ac Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru o leiaf ddwywaith y flwyddyn i drafod perfformiad pob corff iechyd. Mae pum lefel uwchgyfeirio: trefniadau arferol, maes pryder, monitro gwell, ymyrraeth wedi'i dargedu, a mesurau arbennig. Ym mis Tachwedd 2024, cadarnhaodd Llywodraeth Cymru y byddai'r Bwrdd Iechyd yn aros mewn ymyrraeth wedi'i dargedu.

² Mae tri grŵp lefel weithredol sy'n adrodd i'r Tîm Gweithredol Ffurfiol. Y rhain yw: 'Ansawdd Integredig, Cyllid a Chyflawni Perfformiad', 'Canolbarth a Gorllewin Cymru Iachach' a 'Gwerth a Chynaliadwyedd'. Mae 'Grŵp Cydlynw Ymyrraeth wedi'i Dargedu' yn cydlynw ac yn rheoli ymateb y Bwrdd Iechyd i Ymyrraeth wedi'i Dargedu.

gyfer 2024-25 yn parhau i fod yn hynod heriol, mae'r Bwrdd lechyd yn cymryd camau cadarnhaol i fynd ar sail fwy cynaliadwy.

- Fe wnaethom ystyried a yw Bwrdd y Bwrdd lechyd yn cynnal ei fusnes, yn briodol, yn effeithiol ac yn dryloyw. Canfuom, wrth reoli cyfnod o newid sylweddol, bod y Bwrdd a'i bwyllgorau yn parhau i weithio'n dda, gan gynnal ffocws clir ar dryloywder cyhoeddus, llywodraethu da, gwelliant parhaus a chlywed gan gleifion a staff.
- Fe wnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd lechyd ymagwedd gorfforaethol gadarn o reoli risgiau, perfformiad, ac ansawdd a diogelwch gwasanaethau. Canfuom fod y Bwrdd lechyd yn parhau i gael trefniadau priodol ar gyfer goruchwyliaeth gorfforaethol o risg, perfformiad, argymhellion olrhain, ac ansawdd a diogelwch gwasanaethau. Fodd bynnag, mae angen diweddaru'r fframwaith rheoli perfformiad i adlewyrchu'r trefniadau perfformiad cyfredol, a dylid darparu diweddariadau amlach ar weithredu'r Fframwaith Strategol Gwella Ansawdd.
- Fe wnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd lechyd ymagwedd gorfforaethol gadarn at gynhyrchu strategaethau a chynlluniau corfforaethol a goruchwyllo eu cyflawni. Canfuom fod datblygu a chyflawni cynlluniau'r Bwrdd lechyd yn parhau i gael ei gefnogi gan oruchwyliaeth briodol, wedi'i ategu gan ddull pragmatig o fynd i'r afael â materion capasiti'r tîm cynllunio. Mae lle i adolygu amcanion llesiant fel rhan o adnewyddu strategaeth hirdymor wedi'i gynllunio.
- Fe wnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd lechyd ddull corfforaethol cadarn o reoli ei adnoddau ariannol. Canfuom, er bod y sefyllfa ariannol ar gyfer 2024-25 yn parhau i fod yn hynod heriol, mae'r Bwrdd lechyd yn cymryd camau cadarnhaol i wella ei sefyllfa ariannol ac i ddatblygu map ffordd i sicrhau cynaliadwyedd ariannol. Mae dull clir o hyd ar gyfer cynllunio ariannol a rheoli a monitro'r sefyllfa ariannol, ond mae angen cryfhau'r dull o ddarparu cyfleoedd arbed costau.

Argymhellion

- 10 Mae **Arddangosyn 1** yn manylu ar yr argymhellion sy'n deillio o'n gwaith. Mae ymateb y Bwrdd lechyd i'n hargymhellion wedi'i grynhoi yn **Atodiad 3**. [Bydd Atodiad 3 yn cael ei gwblhau unwaith y bydd yr adroddiad a'r ymateb rheolwyr wedi'u hystyried gan y pwyllgor perthnasol.]

Arddangosyn 1: Argymhellion 2024

Argymhellion	
Fframwaith Gwella Gyda'n Gilydd	
A1	Dylai'r Bwrdd lechyd diweddaru ei ddogfennau Fframwaith Gwella Gyda'n Gilydd, gan sicrhau ei fod yn adlewyrchu'n ddigonol rheoli perfformiad cyfredol a threfniadau cynnydd mewnol. Wrth ddiweddaru'r fframwaith, dylai'r Bwrdd lechyd hefyd sicrhau bod dogfennau yn cynnwys trefniadau ar gyfer: - is-gyfeirio a chefnogi cyfarwyddiaethau ar y lefel uchaf o uwchgyfeirio am gyfnodau estynedig; a - cydlynu y gefnogaeth i gyfarwyddiaethau sydd wedi'u huwchgyfeirio mewn sawl maes (gweler paragraff 53).
Fframwaith Strategol Gwella Ansawdd	
A2	Dylai'r Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Phrofiad dderbyn, o leiaf bob blwyddyn, ddiweddariad annibynnol ar weithgareddau Gwella Ansawdd, gan gynnwys cynnydd y Bwrdd lechyd wrth weithredu'r Fframwaith Strategol Gwella Ansawdd (2023-2026), crynodeb o fentrau gwella a'r effaith y maent yn ei chael hyd yma (gweler paragraff 60).
Amcanion Llesiant ac adnewyddu strategaeth	
A3	Er mwyn sicrhau bod yr egwyddor datblygu cynaliadwy yn ganolog i'w weledigaeth hirdymor, dylai'r Bwrdd lechyd adolygu ei amcanion llesiant fel rhan o'i weledigaeth hirdymor. Adnewyddu'r strategaeth hirdymor arfaethedig (gweler paragraff 69).

Adroddiad manwl

Tryloywder, effeithiolrwydd a chydlyniant y Bwrdd

- 11 Fe wnaethom ystyried a yw Bwrdd y Bwrdd lechyd yn cynnal ei fusnes yn briodol, yn effeithiol ac yn dryloyw.
- 12 Canfuom, **wrth reoli cyfnod o newid sylweddol, bod y Bwrdd a'i bwyllgorau yn parhau i weithio'n dda, gan gynnal ffocws clir ar dryloywder cyhoeddus, llywodraethu da, gwelliant parhaus a chlywed gan gleifion a staff.**

Tryloywder cyhoeddus busnes y Bwrdd

- 13 Fe wnaethom ystyried a yw'r Bwrdd yn hyrwyddo ac yn dangos ymrwymiad i dryloywder cyhoeddus busnes y bwrdd a'r pwyllgorau. Roeddem yn chwilio am dystiolaeth o'r Bwrdd a'r pwyllgor yn benodol:
 - cyfarfodydd sy'n hygyrch i'r cyhoedd;
 - papurau yn cael eu gwneud ar gael i'r cyhoedd cyn cyfarfodydd; a
 - busnes a gwneud penderfyniadau yn cael eu cynnal yn dryloyw.
- 14 Canfuom fod **y Bwrdd lechyd yn parhau i gynnal ymrwymiad cryf i dryloywder cyhoeddus.**
- 15 Fel yn y blynyddoedd blaenorol, mae'r Bwrdd yn cadw ei ymrwymiad cryf i dryloywder cyhoeddus, gyda chyfarfodydd y Bwrdd wedi'u hysbysebu'n dda, y gall aelodau o'r cyhoedd eu harsylwi yn bersonol, yn rhithwir neu drwy recordiad a gyhoeddwyd ar wefan y Bwrdd lechyd. Mae'r Bwrdd lechyd yn parhau i gadw sesiynau preifat y Bwrdd a'r pwyllgorau, ar gyfer y materion mwyaf sensitif, gydag agendâu'r Bwrdd preifat a chrynodeb lefel uchel o drafodaethau wedi'u cyhoeddi ar-lein. Fel yr argymhellwyd y llynedd (gweler **Atodiad 2 A1 2023**), mae adroddiadau diweddaru'r pwyllgor i'r Bwrdd yn cynnwys diweddariad lefel uchel ar faterion a drafodwyd mewn sesiynau pwyllgorau preifat.
- 16 Mae papurau'r bwrdd a'r pwyllgorau yn parhau i gael eu cyhoeddi ar wefan y Bwrdd lechyd wythnos cyn cyfarfodydd, gyda phapurau hwyr yn cael eu cadw i'r lleiafswm. Y llynedd, fe wnaethom nodi, fel yr argymhellwyd yn 2022, fod y Bwrdd lechyd wedi cyhoeddi ei gofnodion Bwrdd a Phwyllgor heb eu cadarnhau ar ei wefan yn fuan ar ôl y cyfarfod. Fodd bynnag, eleni, nid yw'r arfer wedi'i gymhwyso'n gyson oherwydd cyfyngiadau capasiti. Mae'n bwysig bod y Bwrdd lechyd yn cyhoeddi cofnodion heb eu cadarnhau yn fuan ar ôl cyfarfodydd i gynnal tryloywder cyhoeddus o fusnes, yn enwedig gan ei fod wedi penderfynu peidio â ffrydio'n fyw neu recordio cyfarfodydd ei bwyllgor. Rydym yn parhau i arsylwi trafodaethau agored a gonest yng nghyfarfodydd y Bwrdd a'r pwyllgorau, gyda gwell ffocws ar faterion risg uchel gyda chymorth cyflwyno'r broses Rhybuddio, Cynghori a Sicrhau (**gweler paragraff 25**).

Trefniadau i gefnogi cynnal busnes y Bwrdd

- 17 Fe wnaethom ystyried a oes trefniadau priodol a thryloyw ar waith i gefnogi cynnal busnes y Bwrdd a'r pwyllgor yn effeithiol. Roeddem yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o ffurfiol, cyfredol, ac sydd ar gael i'r cyhoedd:
- Cadw a Dirprwyo Pwerau a Chynllun Dirprwyo ar waith, sy'n nodi'n glir atebolrwydd;
 - Rheolau Sefydlog a Chyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog ar waith, ynghyd â thystiolaeth o gydymffurfio; a
 - polisïau a gweithdrefnau ar waith i hyrwyddo a sicrhau digonoldeb a phriodoldeb.
- 18 Canfuom fod **y Bwrdd lechyd wedi cynnal trefniadau cadarn i gefnogi cynnal busnes y Bwrdd a'r pwyllgor yn effeithiol.**
- 19 Mae'r Bwrdd lechyd yn parhau i adolygu ei Reolau Sefydlog, ei Gynllun Cadw a Dirprwyo, a'i Gyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog o leiaf bob blwyddyn i sicrhau eu bod yn adlewyrchu'r trefniadau presennol. Cymeradwyodd y Bwrdd, yn dilyn craffu gan y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg (ARAC), ddiwygiadau i'w Reolau Sefydlog ddiwethaf ym mis Mai 2024 i adlewyrchu sefydlu'r Cyd-bwyllgor Comisiynu³. Adolygwyd y Cyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog hefyd ac arhosodd yn ddigyfnewid. Mae fersiynau cyfredol o'r dogfennau hyn ar gael ar wefan y Bwrdd lechyd.
- 20 Ym mis Mawrth 2024, cymeradwyodd y Bwrdd rai newidiadau cychwynnol i gyfrifoldebau a ddirprwywyd i'r Cyfarwyddwr Meddygol Gweithredol Dros Dro a Chyfarwyddwr Gweithredol Proffesiynau lechyd a Gwyddor lechyd Perthynol, ond ni ddiweddarwyd y Cynllun Dirprwyo wedi'i ddiweddarau ar wefan y Bwrdd lechyd. Fel rhan o'r prif adolygiad eleni o'r Cynllun Dirprwyo, manteisiodd y Bwrdd lechyd ar y cyfle i gymharu'r cyfrifoldebau a nodir yn y Cynllun Dirprwyo â'r dyletswyddau a amlinellir yn disgrifiadau swyddi'r Cyfarwyddwr Gweithredol. Mae'r ymarfer hwn yn datgelu nifer o fylchau mewn cyfrifoldebau o fewn y disgrifiadau swyddi a'r Cynllun Dirprwyo. Ym mis Hydref 2024, derbyniodd ARAC y Cynllun Dirprwyo wedi'i ddiweddarau i'w gymeradwyo, sy'n mynd i'r afael â'r bylchau hyn. Mae disgwyl i'r Bwrdd gymeradwyo'r fersiwn derfynol ym mis Tachwedd 2024. Fel yr argymhellir yn ein [Adolygiad o Lywodraethu Gweithredol](#), bydd angen i'r Bwrdd lechyd adolygu ei Gynllun Dirprwyo wedi'i ddiweddarau wrth i'r strwythur gweithrediadau newydd gael ei gyflwyno.
- 21 Ers y llynedd, mae'r Bwrdd lechyd wedi cyflwyno system electronig i reoli datganiadau o anrhegion, lletygarwch a nawdd. Yn unol â'i Reolau Sefydlog, mae ARAC yn parhau i dderbyn yr adroddiad blynyddol ar Ddigonolrwydd Trefniadau ar gyfer Datgan, Cofrestru a Thrin Buddiannau, Anrhegion a Lletygarwch. Rydym yn

³ Ym mis Ebrill 2024, disodlodd Cyd-bwyllgor Comisiynu GIG Cymru y Pwyllgor Gwasanaethau Ambiwlans Brys (EASC), Pwyllgor Gwasanaethau lechyd Arbenigol Cymru (WHSSC) a'r Uned Gomisiynu Cydweithredol Genedlaethol (NCCU).

parhau i gadw cydymffurfiaeth â Datganiadau o fuddiannau, sy'n parhau i fod yn eitem sefydlog ar holl agendâu Bwrdd a phwyllgor. Mae fersiynau cyfredol o gofrestrau diddordebau Aelodau'r Bwrdd a staff ar gael ar wefan y Bwrdd lechyd. Mae prosesau clir ar gyfer sicrhau bod polisïau'n cael eu hadolygu a'u diweddarau. Mae cyfarwyddiaethau yn cael eu dwyn i gyfrif ar reoli polisi trwy sesiynau'r Gyfarwyddiaeth Gwella Gyda'n Gilydd, ac mae rheoli polisi yn rhan o faes llywodraethu'r fframwaith uwchgyfeirio mewnol. Mae pwyllgorau unigol yn derbyn diweddariadau ar bolisïau o fewn eu cylch gwaith yn rheolaidd, sy'n cynnwys trosolwg o bolisïau sydd wedi dyddio a cheisiadau am gymeradwyaeth ac estyniadau polisi.

Effeithiolrwydd cyfarfodydd y Bwrdd a'r pwyllgorau

- 22 Fe wnaethom ystyried a yw cyfarfodydd y Bwrdd a'r pwyllgor yn cael eu cynnal yn briodol ac yn effeithiol. Roeddem yn chwilio am dystiolaeth yn benodol o:
- strwythur pwyllgor priodol, integredig sy'n gweithredu'n dda, sydd wedi'i alinio â blaenoriaethau a risgiau strategol allweddol, sy'n adlewyrchu canllawiau perthnasol, ac yn helpu i gyflawni gofynion statudol;
 - agendâu a rhaglenni gwaith bwrdd a phwyllgorau sy'n cwmpasu pob agwedd ar eu Cylch Gwaith priodol yn ogystal â bod wedi eu llywio yn barhaus gan Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd;
 - cyfarfodydd bwrdd a phwyllgor wedi'u cadeirio'n dda sy'n dilyn prosesau y cytunwyd arnynt, gydag aelodau'n cadw at drefn gwrtais cyfarfod ac yn darparu cydbwysedd da o graffu, cefnogaeth a her; a
 - pwyllgorau sy'n derbyn ac yn gweithredu ar sicrwydd gofynnol ac yn darparu sicrwydd amserol a phriodol i'r Bwrdd.
- 23 Canfuom fod **cyfarfodydd y Bwrdd a'r pwyllgorau yn parhau i gael eu cynnal yn briodol ac yn effeithiol, gyda threfniadau cryfach i gyfeirio materion risg uchel i'r Bwrdd. Mae'r paratodau i sefydlu cyd-bwyllgor gyda Bwrdd lechyd Prifysgol Bae Abertawe yn mynd rhagddynt yn dda.**
- 24 Mae'r Bwrdd a'i bwyllgorau yn parhau i weithio'n effeithiol, gyda'r Cylch Gwaith a rhaglenni gwaith cyfoes. Yn ystod haf 2024, diweddarwyd cylch gwaith y pwyllgorau perthnasol i adlewyrchu cyfrifoldebau goruchwyllo yn unol â fframwaith monitro ymyrraeth wedi'i dargedu y Bwrdd lechyd ac i adlewyrchu cyfrifoldebau goruchwyllo ar gyfer risgiau corfforaethol a chyfarwyddiaeth, yn hytrach na risgiau strategol y mae'r Bwrdd yn cynnal goruchwyliaeth amdanynt.
- 25 Ar hyn o bryd mae'r Bwrdd lechyd yn adolygu strwythur a threfniadau ei bwyllgorau, sydd wedi aros i raddau helaeth heb newid ers sawl blwyddyn. Mae unrhyw newidiadau yn debygol o gael eu gweithredu ym mis Ebrill 2025, er nad oes disgwyl ailstrwythuro ar raddfa lawn. O'n sylwadau, mae cyfarfodydd y Bwrdd a'r pwyllgorau yn parhau i gael eu cadeirio a'u gweinyddu'n dda, gyda chefnogaeth dda gan y Tîm Llywodraethu Corfforaethol. Mae cynrychiolaeth dda o Aelodau Gweithredol yng nghyfarfodydd pwyllgorau, ac mae'n gadarnhaol bod swyddogion

gweithredol yn mynychu papurau yn rheolaidd. Mae aelodau annibynnol yn parhau i ddarparu her dda ac yn parhau i fod yn agored pan nad ydynt yn cael eu sicrhau gan y wybodaeth a gyflwynir. Fel y nodwyd ym **mharagraff 16**, ym mis Ebrill 2024, cyflwynodd y Bwrdd lechyd ei broses Rhybuddio, Cyngchori, Sicrhau i gryfhau proses sicrwydd ac uwchgyfeirio'r Bwrdd. Er ei bod yn dal i wreiddio, mae'n ymddangos bod y broses newydd yn dod ag eglurder i drafodaethau, yn galluogi aelodau annibynnol i gymryd sicrwydd yn seiliedig ar y wybodaeth a ddarperir ac yn canolbwyntio trafodaethau ar faterion risg uchel. Mae hefyd wedi cryfhau trefniadau uwchgyfeirio'r Bwrdd, wrth i bapurau sicrwydd pwyllgor adrodd ar faterion i 'Rybuddio', 'Cyngchori' neu 'Sicrhau' y Bwrdd. Siaradodd y rhai a gyfwelwyd yn gadarnhaol am y broses newydd. Mae'r fframwaith uwchgyfeirio mewnol, sy'n cefnogi ymyrraeth wedi'i dargedu, hefyd yn defnyddio graddfeydd sicrwydd tebyg⁴.

- 26 Yn dilyn seibiant, ailddechreuodd y Cadeirydd newydd gyfarfodydd cadeirydd y pwyllgor ym mis Hydref 2024. Yn y cyfamser, roedd gan aelodau annibynnol gyfleoedd eraill i gwrdd a chroesgyfeirio materion, er enghraifft, trwy gyfarfodydd misol gyda'r Prif Weithredwr Dros Dro ac mewn Seminarau'r Bwrdd.
- 27 Er mwyn cryfhau gwaith rhanbarthol, ym mis Mawrth 2024, nododd Ysgrifennydd y Cabinet dros lechyd a Gofal Cymdeithasol ei bwriad i gyhoeddi cyfarwyddyd gweinidogol i'r Bwrdd lechyd i sefydlu cyd-bwyllgor ffurfiol gyda Bwrdd lechyd Prifysgol Bae Abertawe⁵. Mae'r paratodau ar gyfer y cyd-bwyllgor yn mynd rhagddynt yn dda ac ym mis Hydref 2024, cynhaliwyd cyfarfod Bwrdd a Bwrdd ar y cyd i drafod trefniadau gwaith. Disgwylir i gyfarfod cyntaf y cyd-bwyllgor gael ei gynnal ym mis Ionawr 2025 a bydd y cylch gwaith yn cael ei gytuno gan y Bwrdd ym mis Ionawr 2025. Yn ystod y flwyddyn, mae'r Bwrdd wedi derbyn diweddariadau rheolaidd ar ddatblygiad y cyd-bwyllgor.

Ansawdd a phrydlondeb papurau'r Bwrdd a'r pwyllgorau

- 28 Fe wnaethom ystyried a yw'r Bwrdd a'r pwyllgorau yn derbyn gwybodaeth amserol, o ansawdd uchel sy'n cefnogi craffu, sicrwydd a gwneud penderfyniadau effeithiol. Roeddem yn chwilio am dystiolaeth yn benodol o:
- papurau bwrdd a phwyllgor clir ac amserol sy'n cynnwys y lefel angenrheidiol/briodol o wybodaeth sydd ei hangen ar gyfer gwneud penderfyniadau, craffu a sicrwydd effeithiol.
- 29 Canfuom fod **y Bwrdd a'i bwyllgorau yn derbyn papurau amserol o ansawdd da, y mae'r Bwrdd lechyd yn parhau i'w cryfhau fel rhan o welliant parhaus.**

⁴ Mae'r fframwaith uwchgyfeirio mewnol yn defnyddio tair lefel cynnydd: lefel 1 (sicrwydd rhesymol, lefel 2 (sicrwydd cyfyngedig) a lefel 3 (dim sicrwydd).

⁵ <https://www.gov.wales/written-statement-establishing-joint-committee-swane-sea-bay-and-hywel-dda>

- 30 Mae'r Bwrdd lechyd yn parhau i ddefnyddio adroddiadau clawr SBAR⁶, sy'n glir, wedi'u hysgrifennu'n dda ac, pan fo'n briodol, yn ymgorffori'r fformat Rhybuddio, Cyngori a Sicrhau, sy'n cryfhau eglurder papurau a sicrwydd. Mae'r Bwrdd lechyd hefyd yn cadw ei ddefnydd o offer data rhyngweithiol a dangosfyrdau i gefnogi gwybodaeth a amlygwyd mewn adroddiadau clawr. Fodd bynnag, ar adegau, mae ARAC wedi derbyn gormod o wybodaeth am y fframwaith monitro ymyrraeth wedi'i dargedu, a all ddenu aelodau annibynnol i drafodaethau y tu allan i'w cylch gwaith. Rôl ARAC yw derbyn sicrwydd ar y systemau a'r prosesau i oruchwylio cyflawni'r fframwaith, ac ar gynnydd tuag at is-gyfeirio trwy gymryd sicrwydd gan bwyllgorau eraill. Fodd bynnag, mae ARAC yn derbyn adroddiad cynnydd manwl iawn ym mhob cyfarfod sy'n tynnu aelodau annibynnol i drafodaeth am berfformiad. Hefyd, ym mhob cylch o gyfarfodydd pwyllgorau, ARAC yw'r cyntaf, felly mae'n anodd iddo gael sicrwydd gan bwyllgorau eraill gan eu bod eto i ddigwydd. Mae'r Bwrdd lechyd wedi cydnabod bod hyn yn broblem, ac mae gwaith ar y gweill ar hyn o bryd gyda'r swyddog ymyrraeth wedi'i dargedu i fynd i'r afael â hyn.
- 31 Er mwyn cefnogi gwelliant parhaus, rhoddodd aelodau annibynnol adborth ar ansawdd papurau trwy broses adolygu effeithiolrwydd y Bwrdd 2023-24 (**gweler paragraff 42**). O ganlyniad i'r adborth, mae'r Bwrdd lechyd yn adolygu ysgrifennu a chyflwyno canllawiau adroddiadau, archwilio fformatau amgen i'r templed SBAR ac archwilio systemau i helpu i sicrhau a hysbysu pwyllgorau o feysydd sydd angen adolygiad mwy manwl. Ni chodwyd unrhyw faterion ynglŷn â phrydlondeb papurau.

Ymrwymiad y bwrdd i glywed gan gleifion/defnyddwyr gwasanaeth a staff

- 32 Ystyriwyd a yw'r Bwrdd yn hyrwyddo ac yn dangos ymrwymiad i glywed gan gleifion/defnyddwyr gwasanaeth a staff. Roeddem yn chwilio am dystiolaeth yn benodol o:
- mae'r Bwrdd yn defnyddio ystod o ddulliau addas i glywed gan amrywiaeth o gleifion/defnyddwyr gwasanaeth, y cyhoedd a staff.
- 33 Canfuom fod **y Bwrdd yn parhau i glywed gan ystod o gleifion a staff ac wedi gwella trefniadau ar gyfer teithiau cerdded diogelwch cleifion.**
- 34 Ym mhob cyfarfod, mae'r Bwrdd yn parhau i dderbyn yr Adroddiad Gwella Profiad Cleifion sy'n cynnwys cyfres o ddolenni i recordiadau profiad cleifion a sylwadau ysgrifenedig. Gyda'i gilydd, mae'r rhain yn dangos agweddau cadarnhaol a negyddol ar brofiad cleifion a defnyddwyr gwasanaeth. I osod tôn y cyfarfod, o fis Tachwedd 2024, bydd y Bwrdd yn dechrau pob cyfarfod gyda stori claf neu staff. Mae pwyllgorau perthnasol yn parhau i dderbyn straeon staff a chleifion fel y Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Phrofiad (QSEC) a'r Pwyllgor Datblygu Pobl a

⁶ Sefyllfa (Situation), Cefndir (Background), Asesiad (Assessment), Argymhelliad (Recommendation).

Sefydliadol (PODCC). Yn dilyn adborth gan adolygiad effeithiolrwydd y pwyllgor, mae darpariaeth hefyd yng nghynllun gwaith 2024-25 y Pwyllgor Iechyd a Diogelwch i dderbyn straeon cleifion perthnasol. Fodd bynnag, ym mis Medi 2024, nid yw'r pwyllgor wedi clywed stori eto, ac adroddodd y Bwrdd Iechyd ei bod yn annhebygol o fynd â hyn ymlaen. Yn ystod y misoedd diwethaf, mae'r Bwrdd Iechyd wedi gorfod gwneud rhai penderfyniadau anodd, er enghraifft, ymgymryd â gwasgariad rheoledig ym Mhractis Meddyg Teulu Dewi Sant yn Sir Benfro, a gwelyau cleifion mewnol yn Ysbyty Cymunedol Tregaron yng Ngheredigion. Mae adroddiadau a dderbyniwyd gan y Bwrdd yn dangos ymrwymiad y Bwrdd Iechyd i glywed gan y cyhoedd a rhanddeiliaid i lywio ei benderfyniadau. Yn y ddau achos, gwahoddodd y Bwrdd Iechyd adborth gan y cyhoedd a rhanddeiliaid gan ddefnyddio amrywiaeth o ddulliau megis digwyddiadau galw heibio personol, arolygon post ac ar-lein a thrwy e-bost a ffôn.

- 35 Mae aelodau'r bwrdd yn parhau i gymryd rhan mewn teithiau cerdded diogelwch cleifion rheolaidd. Ers y llynedd, mae'r Bwrdd Iechyd wedi cymryd camau i egluro'r broses ar gyfer aelodau'r Bwrdd (**Atodiad 2 A2 2023**). Mae hyn yn cynnwys adnewyddu dogfen frifio sy'n amlinellu proses a phwrpas teithiau cerdded diogelwch cleifion, cynnig sesiwn frifio i aelodau'r Bwrdd fel rhan o sefydlu a datblygiad parhaus, a chynnwys diweddariad chwe mis yn yr Adroddiad Sicrhau Ansawdd a dderbyniwyd gan QSEC.
- 36 Mae gan y Bwrdd Iechyd Broses 'Siarad i fyny' sy'n caniatáu i staff godi pryderon yn gyfrinachol. Mae PODCC yn derbyn diweddariadau cyfnodol a sicrwydd ar ei ddatblygiad parhaus. Mae'r Bwrdd Iechyd hefyd yn parhau i gael rhwydweithiau staff gweithredol a grwpiau cynghori fel ar gyfer BAME, LGBTQ +, a grwpiau lluoedd arfog, sydd hefyd yn darparu diweddariadau i PODCC yn rheolaidd.

Cydlyniant ac ymrwymiad y bwrdd i welliant parhaus

- 37 Fe wnaethom ystyried a yw'r Bwrdd yn sefydlog ac yn gydlynol ac yn dangos ymrwymiad i welliant parhaus. Roeddem yn chwilio am dystiolaeth yn benodol o:
- Bwrdd sefydlog a chydlynol gyda chnewyllyn o uwch arweinwyr sydd â'r gallu, y sgiliau a'r profiad priodol;
 - y Bwrdd a'i bwyllgorau yn adolygu eu heffeithiolrwydd yn rheolaidd ac yn defnyddio'r canfyddiadau i lywio a chefnogi gwelliant parhaus; a
 - rhaglen berthnasol o ddatblygu, cefnogaeth a hyfforddiant y Bwrdd ar waith.
- 38 Canfuom fod **y Bwrdd yn rheoli cyfnod sylweddol o newid yn dda ac yn cymryd camau cadarnhaol i sicrhau ei fod yn parhau i fod yn gydlynol ac yn effeithiol trwy gyfleoedd datblygu Bwrdd a threfniadau ar gyfer gwelliant parhaus.**
- 39 Mae'r Bwrdd Iechyd yn mynd trwy gyfnod sylweddol o newid. Ymunodd yr Is-gadeirydd a'r Cadeirydd newydd â'r sefydliad ym mis Chwefror a Mehefin 2024 yn y drefn honno. Ym mis Chwefror 2024, gadawodd y Prif Weithredwr, a phenodwyd y Cyfarwyddwr Meddygol Gweithredol / Dirprwy Brif Weithredwr yn Brif Weithredwr

Dros Dro, a chymerodd Cyfarwyddwr Gweithredol y Gweithlu a Datblygiad Sefydliadol rôl y Dirprwy Brif Weithredwr Dros Dro. Penodwyd y Dirprwy Gyfarwyddwr Meddygol yn Gyfarwyddwr Meddygol Gweithredol Dros Dro. Penodwyd y Prif Weithredwr Dros Dro yn sylweddol ym mis Hydref 2024 ar unwaith, a fydd nawr yn golygu y gall y broses ar gyfer penodi Cyfarwyddwr Meddygol Gweithredol sylweddol ddechrau. Ers mis Rhagfyr 2023, mae swydd Cyfarwyddwr Gweithredol Nyrsio, Ansawdd a Phrofiad Cleifion hefyd wedi'i gwmpasu dros dro. Yn ogystal, yn rhan olaf 2023, croesawodd y Bwrdd lechyd Cyfarwyddwyr Gweithredol newydd ar gyfer lechyd y Cyhoedd, a Phroffesiynau lechyd Perthynol a Gwyddor lechyd.

- 40 Mae gan lefel y newidiadau, ynghyd â'r heriau sy'n wynebu'r Bwrdd lechyd, y potensial i ansefydlogi'r Bwrdd, ond mae wedi cymryd ymagwedd ragweithiol at adeiladu cydlyniant a gwytnwch. Ers mis Mawrth 2024, mae'r Bwrdd wedi bod yn cymryd rhan mewn rhaglen o sesiynau datblygu sefydliadol (OD) fel rhan o'i raglen ddatblygu ehangach, sydd wedi cael eu derbyn yn gadarnhaol gan y rhai a gyfwelwyd gennym. Yn ogystal, mae'r Bwrdd lechyd hefyd bellach yn gweithredu ei strwythur gweithredol newydd yn dilyn cyfnod o ymgynghori ac ymgysylltu â staff (**Atodiad 2 A2 2022**).
- 41 Mae'r Bwrdd wedi cynnal ei ymagwedd gadarn at ddysgu, datblygu a gwella parhaus, gan gynnwys rhaglen o weithgareddau Datblygu'r Bwrdd, sy'n cynnwys y sesiynau OD. Eleni, mae rhan o raglenni sefydlu'r Cadeirydd a'r Is-gadeirydd newydd wedi'u hymestyn i holl aelodau'r Bwrdd drwy gyfres o 'ginio a dysgu' dewisol Mae'r sesiynau gloywi hyn yn ymdrin â phynciau fel rowndiau cerdded diogelwch cleifion, cyllid, gwasanaeth cleifion a chwynion, risg a phrosiectau ystadau/cyfalaf.
- 42 Mae trefniadau ar gyfer adolygu effeithiolrwydd y Bwrdd yn parhau i fod yn gryf. Mae'r broses yn parhau i dynnu ar ffynonellau sicrwydd mewnol ac allanol, sy'n cynnwys arolygon hunanasesu pwyllgorau a gweithdai wedi'u hwyluso, a hunan-adolygiad blynyddol y Bwrdd yn erbyn matrices aeddfedrwydd. Ar gyfer 2023-24, o ystyried ei statws cynyddu, gostyngodd y Bwrdd ei sgôr aeddfedrwydd o Lefel 4 y⁷ llynedd i Lefel 2⁸. Mae hyn yn dangos bod gan y Bwrdd ddull aeddfed ac agored o adolygu ei effeithiolrwydd. Ar ôl pob cyfarfod bwrdd a phwyllgor, mae amser pwrpasol i aelodau annibynnol fyfyrion ar y cyfarfod. Cafodd y broses hon ei ffurfioli y llynedd er mwyn caniatáu adolygiad parhaus o effeithiolrwydd pwyllgorau, y mae'r Bwrdd lechyd yn adrodd ei fod yn gweithio'n dda.

⁷ Diffinnir Lefel 4 fel 'mae gennym gynlluniau a phrosesau wedi'u datblygu'n dda a gallwn ddangos gwelliant cynaliadwy drwy gydol y gwasanaeth'.

⁸ Diffinnir Lefel 2 fel 'rydym yn ymwybodol o'r gwelliannau sydd angen eu gwneud ac wedi eu blaenoriaethu ond nid ydym yn gallu dangos gweithredu ystyrlon eto'.

Systemau sicrwydd corfforaethol

- 43 Fe wnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd lechyd ymagwedd gorfforaethol gadarn o reoli risgiau, perfformiad, ac ansawdd a diogelwch gwasanaethau.
- 44 Canfuom fod **y Bwrdd lechyd yn parhau i gael trefniadau priodol ar gyfer goruchwyliaeth gorfforaethol o risg, perfformiad, argymhellion olrhain, ac ansawdd a diogelwch gwasanaethau. Mae angen diweddaru'r fframwaith rheoli perfformiad, fodd bynnag, i adlewyrchu'r trefniadau perfformiad cyfredol, a dylid darparu diweddariadau amlach ar weithredu'r Fframwaith Strategol Gwella Ansawdd.**

Dull corfforaethol o oruchwyllo risgiau strategol a chorfforaethol

- 45 Fe wnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd lechyd ymagwedd gorfforaethol gadarn o nodi, goruchwyllo a chraffu ar risgiau strategol a chorfforaethol. Roeddem yn chwilio am dystiolaeth yn benodol o:
- Fframwaith Sicrwydd Bwrdd (BAF) cyfredol ac sydd ar gael i'r cyhoedd, sy'n dwyn ynghyd yr holl wybodaeth berthnasol am y risgiau i gyflawni blaenoriaethau/amcanion strategol y sefydliad; a
 - mae'r Bwrdd yn berchen arno, adolygu, diweddaru a defnyddio'r BAF i oruchwyllo, craffu a mynd i'r afael â risgiau strategol;
 - fframwaith rheoli risg priodol a chyfredol ar waith, sy'n cael ei ategu gan bolisïau, gweithdrefnau a rolau a chyfrifoldebau clir; a
 - y Bwrdd yn darparu goruchwyliaeth a chraffu effeithiol ar effeithiolrwydd y system rheoli risg a risgiau corfforaethol.
- 46 Canfuom fod **gan y Bwrdd ddull aeddfed o oruchwyllo risgiau strategol a chorfforaethol a threfniadau rheoli risg.**
- 47 Mae'r Bwrdd yn parhau i adolygu ei Fframwaith Sicrwydd Bwrdd (BAF) ym mhob cyfarfod arall. Mae'r risgiau strategol a nodir yn y BAF yn parhau i fod wedi'u hintegreiddio ag amcanion strategol a chynllunio'r Bwrdd lechyd ac maent wedi'u halinio â phwyllgor priodol ar gyfer craffu a goruchwyllo. Mae hyn yn sicrhau bod busnes y Bwrdd a'r pwyllgor yn cael ei lywio gan risgiau strategol y Bwrdd lechyd.
- 48 Mae gan y Bwrdd lechyd ddatganiad archwaeth risg gyfredol, a gymeradwywyd gan y Bwrdd ym mis Ionawr 2024. Nid oes gan y Bwrdd lechyd un archwaeth risg, yn hytrach cytuno ar archwaeth briodol ar draws ystod o'i feysydd busnes. Mae hwn yn ddull pragmatig o ystyried yr ystod o weithgareddau o fewn cylch gwaith y Bwrdd lechyd.
- 49 Cymeradwywyd Strategaeth Rheoli Risg ddiwygiedig y Bwrdd lechyd gan y Bwrdd ym mis Mawrth 2024, sy'n cael ei chefnogi gan fframwaith a gweithdrefn rheoli risg gyfredol. Mae'r strategaeth yn gosod tri amcan rheoli risg allweddol i'w cyflawni dros 18 mis sy'n cael eu datblygu. Y rhain yw:

- gweithredu ac ymgorffori'r datganiadau archwaeth risg wedi'u hadnewyddu;
- cefnogi cryfhau trefniadau rheoli risg gweithredol; a
- deall sut mae prosesau rheoli risg sefydledig ar hyn o bryd yn cyfrannu at iechyd cyffredinol y Bwrdd Iechyd.

50 Mae'r Bwrdd a'i bwyllgorau yn cynnal goruchwyliaeth gadarn o'r Gofrestr Risg Gorfforaethol, y mae'r Bwrdd yn parhau i'w derbyn ym mhob cyfarfod arall. Mae pwyllgorau'n craffu ar risgiau corfforaethol a neilltuwyd iddynt yn rheolaidd, gan roi sicrwydd i'r Bwrdd trwy adroddiadau sicrwydd pwyllgorau. Mae ARAC yn parhau i dderbyn yr Adroddiad Sicrwydd Risg, sy'n rhoi sicrwydd ar effeithiolrwydd y Fframwaith Rheoli Risg, a chynnydd ar weithredu'r Strategaeth Rheoli Risg. Mae'r adroddiad yn cynnal dadansoddiad da o reoli risg ar draws y sefydliad, gan gynnwys themâu a materion risg. Ers mis Awst 2024, mae amllder yr Adroddiad Sicrwydd Risg wedi cynyddu o chwe mis i bob cyfarfod arall, i adlewyrchu statws cynnydd y Bwrdd Iechyd. Mae'r adroddiad bellach hefyd yn cynnwys crynodeb lefel uchel o statws uwchgyfeirio pob cyfarwyddiaeth mewn perthynas â'u proses rheoli risg. Ym mis Gorffennaf 2024, roedd pedair cyfarwyddiaeth ar y lefel uchaf o uwchgyfeirio (lefel 3), sef y cyfarwyddiaethau gweithredol, cyfleusterau, gofal wedi'i gynllunio, a menywod a phlant. Ym mis Mai 2024, cyhoeddodd Cadeirydd ARAC lythyr at y Tîm Gweithredol i dynnu sylw at bryderon am risgiau ac archwiliadau hwyr.

Dull corfforaethol o oruchwyllo perfformiad sefydliadol

51 Fe wnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd Iechyd ymagwedd gorfforaethol gadarn o nodi, goruchwyllo a chraffu ar berfformiad sefydliadol. Roeddem yn chwilio am dystiolaeth yn benodol o:

- fframwaith rheoli perfformiad priodol, cynhwysfawr a chyfredol ar waith, wedi'i ategu gan rolau a chyfrifoldebau clir; a
- y Bwrdd a'r pwyllgorau sy'n darparu goruchwyliaeth a chraffu effeithiol ar berfformiad sefydliadol.

52 Canfuom fod **goruchwyliaeth y Bwrdd a'r Bwrdd corfforaethol o berfformiad sefydliadol wedi'i gryfhau, fodd bynnag, mae angen diweddaru'r fframwaith rheoli perfformiad i sicrhau ei fod yn adlewyrchu'r trefniadau presennol.**

53 Mae'r Bwrdd Iechyd wedi diweddaru ei drefniadau rheoli perfformiad ers i'r Bwrdd gymeradwyo ei Fframwaith Gwella Gyda'n Gilydd ym mis Mawrth 2023. Er enghraifft, fel y nodwyd ym **mharagraff 6**, mae wedi cyflwyno fframwaith cynnydd mewnol i helpu i ddatblygu ei fframwaith monitro ymyrraeth wedi'i dargedu. Mae hyn yn asesu cyfarwyddiaethau bob mis, gan ddefnyddio sgôr rhwng 1 a 3, yn erbyn chwe pharth fframwaith uwchgyfeirio a goruchwyllo GIG Cymru. Cynhelir sesiynau'r Gyfarwyddiaeth Gwella Gyda'n Gilydd (**Atodiad 2 A3 2022**) ddwywaith y flwyddyn, gyda chyfarfodydd amlach yn cael eu cynnal i gefnogi cyfarwyddiaethau ar y lefel uchaf o uwchgyfeirio (lefel 3) ar gyfer unrhyw un o'r meysydd. Mae'r trefniadau diweddaru yn gadarnhaol, fodd bynnag, dylai'r Bwrdd Iechyd

ddiweddaru ei ddogfennau Fframwaith Gwella Gyda'n Gilydd i sicrhau ei fod yn adlewyrchu'r trefniadau presennol yn ddigonol. Fel rhan o'r gwaith i ddiweddarau'r fframwaith, dylai'r Bwrdd lechyd hefyd sicrhau ei fod yn adlewyrchu amodau is-gyfeirio a chefnogaeth i gyfarwyddiaethau ar y lefel uchaf o uwchgyfeirio am gyfnodau estynedig, a bod cefnogaeth gydgyssylltiedig i gyfarwyddiaethau wedi cynyddu dros sawl maes (**Argymhelliad 1**).

- 54 Y llynedd, fe wnaethom argymhell i'r Bwrdd lechyd ddatblygu mecanwaith ar gyfer darparu sicrwydd o bryd i'w gilydd bod ei drefniadau rheoli perfformiad yn gweithio fel y bwriadwyd (**Atodiad 2 A3 2023**). Yn rhan olaf 2024-25, mae Archwilio Mewnol yn bwriadu adolygu trefniadau rheoli perfformiad, gan gynnwys newidiadau diweddar fel y trefniadau uwchgyfeirio mewnol.
- 55 Mae'r Bwrdd a'i bwyllgorau yn parhau i gael goruchwyliaeth dda o berfformiad sefydliadol, drwy'r Adroddiad Sicrwydd Perfformiad Integredig (IPAR), a dderbynnir gan y Bwrdd ym mhob cyfarfod. Ers mis Gorffennaf 2024, mae'r IPAR yn darparu trosolwg o statws uwchgyfeirio pob cyfarwyddiaeth yn erbyn y fframwaith uwchgyfeirio mewnol. Mae'r adroddiad clawr sy'n cyd-fynd â'r IPAR wedi'i ysgrifennu'n dda ac yn ddiweddar mae wedi mabwysiadu'r fformat Rhybuddio, Cyngori, Sicrhau, gan ei gwneud hi'n haws adnabod a chanolbwyntio ar feysydd risg uchel. Mae'r adroddiad IPAR manwl yn parhau i fod yn glir am yr heriau allweddol a'r camau a gymerwyd ar gyfer pob metrig.

Dull corfforaethol o oruchwyllo ansawdd a diogelwch gwasanaethau

- 56 Fe wnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd lechyd ymagwedd gorfforaethol gadarn o oruchwyllo a chraffu ar ansawdd a diogelwch gwasanaethau. Roeddem yn chwilio am dystiolaeth yn benodol o:
- y Bwrdd sy'n darparu goruchwyliaeth a chraffu effeithiol ar effeithiolrwydd y fframwaith llywodraethu ansawdd;
 - strwythurau sefydliadol clir a llinellau atebolrwydd ar waith ar gyfer llywodraethu clinigol/ansawdd; a
 - y Bwrdd a'r pwyllgor perthnasol sy'n darparu goruchwyliaeth a chraffu effeithiol ar ansawdd a diogelwch gwasanaethau.
- 57 Canfuom, **er bod goruchwyliaeth a chraffu gorfforaethol priodol ar ansawdd a diogelwch gwasanaethau, mae angen diweddariadau mwy rheolaidd ar weithredu'r Fframwaith Strategol Gwella Ansawdd.**
- 58 Mae'r Bwrdd lechyd yn parhau i ymgorffori'r dyletswyddau a nodir yn Neddf lechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (2020). Yn unol â'r dyletswyddau, cyhoeddodd ei adroddiad blynyddol yn nodi sut y cyflawnodd y dyletswyddau ansawdd a gonestrwydd yn ystod 2023-24. Cyflwynwyd yr adroddiad yn y Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol a gynhaliwyd ym mis Medi 2024 a'i gyhoeddi ar wefan y Bwrdd lechyd.

- 59 Mae'r Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Phrofiad (QSEC) yn cynnal goruchwyliaeth o ansawdd a diogelwch gwasanaethau. Mae'n derbyn adroddiadau dwfn a gwasanaeth penodol yn rheolaidd, er enghraifft, sy'n gysylltiedig â gwasanaethau oncoleg ac amseroedd mynediad i wasanaethau strôc. Mae'r pwyllgor hefyd yn cael ei gefnogi gan strwythur is-bwyllgor sy'n derbyn adroddiadau sicrwydd gan yr is-bwyllgorau Ansawdd Gweithredol, Diogelwch a Phrofiad a'r Is-bwyllgorau Gwrando a Dysgu. Mae hefyd yn parhau i dderbyn yr Adroddiad Sicrhau Ansawdd a Diogelwch ym mhob cyfarfod, sy'n rhoi trosolwg o wybodaeth a metrigau allweddol o ansawdd a diogelwch⁹. Mae metrigau ansawdd allweddol bellach wedi'u halinio â'r fframwaith monitro ymyrraeth wedi'i dargedu a'r fframwaith cynnydd mewnol, gyda goruchwyliaeth ar gyfer y ddau wedi'i ymgorffori yng nghynllun gwaith y pwyllgor.
- 60 Y llynedd fe wnaethom adrodd bod y Bwrdd wedi cymeradwyo'r Fframwaith Strategol Gwella Ansawdd diwygiedig ym mis Mawrth 2023 (2023-2026). Mae'r Adroddiad Sicrhau Ansawdd a Diogelwch yn darparu diweddariadau ar fentrau gwella ansawdd, gyda lefel y manylder yn amrywio bob cyfarfod. Mae cyfle i ddarparu diweddariad blynyddol, annibynnol ar weithgareddau Gwella Ansawdd, gan gynnwys cynnydd ar weithredu'r Fframwaith Strategol Gwella Ansawdd, crynodeb o fentrau gwella a'r effaith y maent yn ei chael hyd yn hyn. (Argymhelliaid 2).

Dull corfforaethol o olrhain argymhellion

- 61 Fe wnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd lechyd ymagwedd gorfforaethol gadarn o oruchwyllo a chraffu ar systemau ar gyfer olrhain cynnydd i fynd i'r afael ag argymhellion archwilio ac adolygu. Roeddem yn chwilio am dystiolaeth yn benodol o:
- systemau priodol ac effeithiol ar waith ar gyfer olrhain ymatebion i argymhellion archwilio ac adolygiadau eraill mewn modd amserol.
- 62 Canfuom fod y **Bwrdd lechyd wedi cynnal trefniadau cadarn ar gyfer olrhain argymhellion archwilio ac adolygu, gyda threfniadau uwchgyfeirio mewnol yn cael eu defnyddio i gryfhau trefniadau olrhain archwilio gweithredol.**
- 63 Mae ARAC yn parhau i dderbyn sicrwydd cadarn ar drefniadau olrhain archwilio'r Bwrdd lechyd. Mae'r pwyllgor bellach yn derbyn y Traciwr Archwilio ym mhob cyfarfod arall, gan ddarparu crynodeb cynhwysfawr o statws yr argymhellion a'r dadansoddiad thematig. Ers mis Hydref 2024, mae'r Traciwr Archwilio hefyd yn

⁹ Mae'r Adroddiad Sicrhau Ansawdd a Diogelwch yn cynnwys gwybodaeth a metrigau sy'n gysylltiedig â digwyddiadau diogelwch cleifion gan gynnwys digwyddiadau diogelwch cleifion a adroddwyd yn genedlaethol, Dyletswydd gonestrwydd, Heintiau, atal a rheoli, Arolygiadau ac adolygiadau gan gymheiriad gan gynnwys gweithgaredd Arolygiaeth Gofal lechyd Cymru (AGIC), Cylchlythyrau lechyd Cymru, Cerdded Cerdded a Deddf Staff Nyrsio GIG Cymru (Cymru).

darparu crynodeb lefel uchel o statws cynnydd pob cyfarwyddiaeth ar y maes llywodraethu, sy'n cynnwys rheoli argymhellion archwilio ac arolygu.

- 64 Ers dechrau 2024, mae'r Bwrdd Iechyd wedi defnyddio'r system Rheoli ac Olrhain Archwilio (AMaT) i reoli ei argymhellion. Mae'r system yn caniatáu i gyfarwyddiaethau dynnu sylw at rwystrau i weithredu argymhellion yn llawn. Pan fo cyfarwyddiaethau ar lefel uchaf y cynnydd mewnol (lefel 3) ar gyfer llywodraethu¹⁰, mae'r Traciwr Archwilio yn darparu dadansoddiad pellach gan gynnwys rhwystrau i gynydd a chmau gweithredu ar gyfer gwella. Mae'r adroddiad wedi'i ddiweddarau yn sicrhau bod ARAC yn cynnal sicrwydd ar fecanweithiau olrhain, ond hefyd yn rhoi sicrwydd bod y trefniadau uwchgyfeirio mewnol yn cefnogi gwelliannau i drefniadau olrhain archwilio gweithredol. Ym mis Hydref 2024, adroddwyd wyth argymhelliad Archwilio Cymru i ARAC.

Dull corfforaethol o gynllunio

- 65 Fe wnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd Iechyd ymagwedd gorfforaethol gadarn at gynhyrchu strategaethau a chynlluniau corfforaethol a goruchwyllo eu cyflawni.
- 66 Canfuom fod **datblygu a chyflawni cynlluniau'r Bwrdd Iechyd yn parhau i gael ei gefnogi gan oruchwyliaeth briodol, wedi'i ategu gan ddull pragmatig o fynd i'r afael â materion capasiti'r tîm cynllunio. Mae lle i adolygu amcanion llesiant fel rhan o adnewyddu strategaeth hirdymor wedi'i gynllunio.**

Dull corfforaethol o gynhyrchu strategaethau a chynlluniau

- 67 Fe wnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd Iechyd ymagwedd gorfforaethol gadarn at gynhyrchu, goruchwyllo a chraffu ar ddatblygu strategaethau a chynlluniau corfforaethol. Roeddem yn chwilio am dystiolaeth yn benodol o:
- gweledigaeth glir a gymeradwywyd gan y Bwrdd, amcanion priodol a strategaeth hirdymor ar waith sy'n canolbwyntio ar y dyfodol, wedi'u gwreiddio mewn iechyd y boblogaeth, ac wedi'u llywio gan ddadansoddiad manwl a chynhwysfawr o anghenion, cyfleoedd, heriau a risgiau;
 - dull corfforaethol cadarn o osod ac adolygu amcanion llesiant yn unol â'r egwyddor datblygu cynaliadwy¹¹;
 - y strategaeth hirdymor wedi'i hategu gan strategaeth glinigol hirdymor briodol a gymeradwywyd gan y Bwrdd;

¹⁰ Ym mis Hydref 2024, y cyfarwyddiaethau ar lefel 3 ar gyfer llywodraethu oedd y cyfarwyddiaethau gweithrediadau, gofal cynlluniedig, menywod a phlant, ac iechyd meddwl ac anableddau dysgu.

¹¹ O dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, mae'n ofynnol i'r Bwrdd Iechyd osod a chyhoeddi amcanion llesiant sydd wedi'u cynllunio i wneud y mwyaf o'i gyfraniad at gyflawni pob un o'r nodau llesiant.

- trefniadau corfforaethol priodol ac effeithiol ar waith ar gyfer datblygu a chynhyrchu'r Cynllun Tymor Canolig Integredig, a chynlluniau corfforaethol eraill; a
- y Bwrdd yn craffu'n briodol ar y Cynllun Tymor Canolig Integredig a chynlluniau corfforaethol eraill cyn eu cymeradwyo.

- 68 Canfuom fod **trefniadau corfforaethol priodol yn parhau i gefnogi'r gwaith o ddatblygu cynlluniau, wedi'u hategu gan ddull pragmatig o oresgyn problemau capasiti tîm cynllunio. Er bod y Bwrdd lechyd yn parhau i ganolbwyntio ar ei strategaeth hirdymor, mae cynlluniau i'w adnewyddu yn rhoi cyfle i alinio ei amcanion llesiant.**
- 69 Mae'r Bwrdd lechyd yn parhau i ganolbwyntio ar ei strategaeth hirdymor 'Canolbarth a Gorllewin Cymru Iachach', a lansiwyd yn 2018, fodd bynnag, mae wedi nodi ei fwriad i'w hadnewyddu y flwyddyn nesaf. Mae hefyd wedi nodi cynlluniau i adolygu ei amcanion llesiant, a gafodd eu hadnewyddu ddiwethaf yn 2019. Er mwyn sicrhau bod yr amcanion strategol a llesiant yn cael eu halinio, dylai'r Bwrdd lechyd adolygu ei amcanion llesiant fel rhan o'i adnewyddu strategaeth hirdymor (**Argymhelliad 3**). Bu newidiadau sylweddol ar lefel y Bwrdd ers i 'Ganolbarth a Gorllewin Cymru Iachach' gael ei ddatblygu, ac wrth adnewyddu'r strategaeth, mae cyfle i'r Bwrdd newydd ddatblygu set o egwyddorion dylunio i helpu i osod cyd-destun y strategaeth hirdymor.
- 70 Y llynedd fe wnaethom adrodd bod y Bwrdd lechyd wedi dechrau datblygu Cynllun Gwasanaethau Clinigol yn benodol i edrych ar naw gwasanaeth bregus, sydd bellach yn un o'r amcanion cynllunio yng Nghynllun Blynnyddol 2024-25. Bu cynnydd da ers yr asesiad strwythuredig y llynedd. Ym mis Ionawr 2024, derbyniodd y Bwrdd y papur materion (cam 1) ar gyfer y Rhaglen Cynllun Gwasanaethau Clinigol a chytunodd y Bwrdd ar gyfer pob un o'r naw gwasanaeth, ac eithrio gwasanaethau sylfaenol a chymunedol i symud i gam 2 (arfarnu opsiynau) y rhaglen. Mae Gofal Sylfaenol wedi dod yn ddarn o waith ar wahân sy'n canolbwyntio ar ddatblygu Strategaeth Gofal Sylfaenol a Gwasanaethau Cymunedol. Bydd yr arfarniad opsiynau a diweddariad ar y cyfeiriad strategol yn cael eu cyflwyno i'r Bwrdd ym mis Tachwedd 2024. Mae'r Bwrdd yn derbyn diweddariadau rheolaidd ar y Rhaglen Cynllun Gwasanaethau Clinigol.
- 71 Nid oedd y Bwrdd lechyd yn gallu cynhyrchu Cynllun Tymor Canolig Integredig a gymeradwywyd gan Lywodraeth Cymru ar gyfer 2024-27 oherwydd ei ddiffyg ariannol arfaethedig. Felly, datblygodd Gynllun Blynnyddol ar gyfer 2024-25. Ym mis Ionawr 2024, derbyniodd y Bwrdd bapur yn manylu ar ddull y Bwrdd lechyd o ddatblygu Cynllun Blynnyddol 2024-25. Er bod y dull yn parhau i fod yn ddigryfnwedd i raddau helaeth, gofynnwyd i gyfarwyddiaethau weithio i set o egwyddorion dylunio sy'n gysylltiedig â rheoli adnoddau, integreiddio cynlluniau, realiti'r gweithlu, galw a chapasiti, a blaenoriaethau gweinidogol. Yn ogystal, sefydlodd y Bwrdd lechyd Grŵp Llywio Cynllunio a oedd yn cydlynu datblygiad y cynllun ar ran y Tîm Gweithredol, gyda SDODC yn cadw goruchwyliaeth o ddatblygiad y cynllun. Er bod aelodau annibynnol yn ymgysylltu â phwyntiau allweddol datblygiad y Cynllun

Blynyddol, cawsom adborth yn cwestiynu a allai aelodau annibynnol fod yn fwy rhan o'r cychwyn cyntaf.

- 72 Ym mis Mawrth 2024, cymeradwywyd y Cynllun Blynyddol gan y Bwrdd i'w gyflwyno ymlaen i Lywodraeth Cymru. Mae Llywodraeth Cymru wedi derbyn y Cynllun Blynyddol ac wedi gosod amodau atebolrwydd yn ymwneud â:
- cyflawni a gwella'r cynllun diffyg, de-risg ymhellach y cynllun ariannol i sicrhau bod y cynllun cynilo yn cael ei gyflwyno yn ystod y flwyddyn, gwneud y mwyaf o gyfleoedd ar gyfer effeithlonrwydd a chynhyrchiant, ac adolygu a mynd i'r afael â meysydd lle mae'r sefydliad yn allanol o ran twf costau; a
 - datblygu'r atebion rhanbarthol a datblygu cynllun gwasanaethau clinigol.
- 73 Er bod gallu cynllunio cyfyngedig o hyd o fewn y tîm cynllunio corfforaethol, adroddodd y Bwrdd lechyd ei fod yn defnyddio adnoddau gan wahanol gyfarwyddiaethau i liniaru'r cyfyngiadau hyn (**Atodiad 2 A1 2021**). Yn ogystal, lle bo'n ymarferol, mae'r Bwrdd lechyd wedi integreiddio'r Cynllun Blynyddol a'r fframwaith monitro ymyrraeth wedi'i dargedu, sy'n sicrhau bod capasiti cyfyngedig yn cael ei ddefnyddio'n ddoeth. Er y byddai'n ymarferol cael Partneriaid Busnes wedi'u halinio â'r Grwpiau Gofal Clinigol¹² yn y strwythur gweithredol newydd, byddai'n well gan y Bwrdd lechyd gadw trefniadau partneriaeth busnes yn hyblyg, a fydd hefyd yn sicrhau mwy o wydnwch o fewn y tîm cynllunio (**Atodiad 2 A2 2021**). Mae'r strwythur gweithredol newydd yn cynnwys Cyfarwyddwr Perfformiad a Chyflenwi Gweithredol, a fydd yn sicrhau cysylltiadau da rhwng y Grwpiau Gofal Clinigol a'r tîm cynllunio corfforaethol.

Dull corfforaethol o oruchwylio cyflawni strategaethau a chynlluniau

- 74 Fe wnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd lechyd ymagwedd gorfforaethol gadarn o oruchwylio a chraffu ar weithredu a chyflawni cynlluniau corfforaethol. Roeddem yn chwilio am dystiolaeth yn benodol o:
- cynlluniau corfforaethol, gan gynnwys y Cynllun Tymor Canolig Integredig, sy'n cynnwys blaenoriaethau/amcanion strategol clir a¹³ cherrig milltir, targedau a chanlyniadau CAMPUS sy'n cynorthwyo monitro ac adrodd; a
 - mae'r Bwrdd yn monitro gweithredu a chyflawni cynlluniau corfforaethol yn briodol, gan gynnwys y Cynllun Tymor Canolig Integredig.

¹² Mae'r strwythur gweithrediadau newydd wedi'i gynllunio o amgylch pedwar grŵp gofal clinigol, y rhain yw: Grŵp Gofal Clinigol lechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu, Grŵp Gofal Clinigol Meddyginiaethau Cymunedol ac Integredig, Grŵp Gofal Clinigol Gofal Clinigol Gofal Cynlluniedig ac Arbenigol, a Grŵp Gofal Clinigol lechyd a Gwyddorau lechyd Perthynol.

¹³ Cyraeddadwy, Amserol, Mesuradwy, Penodol, Uchelgeisiol, Synhwyrol

- 75 Canfuom fod **trefniadau goruchwyllo cynllunio yn parhau i fod yn gadarn, wedi'u cefnogi gan amcanion cynllunio ffocws a symlach ymhellach sydd wedi'u cynllunio i ddatblygu rhaglenni newid strategol.**
- 76 Ers y llynedd, mae'r Bwrdd Iechyd wedi symleiddio ei amcanion cynllunio ymhellach. Mae ei Gynllun Blynyddol 2024-25 yn mynegi deg rhaglen newid ffocws neu amcan cynllunio, sy'n ceisio mynd i'r afael ag un neu fwy o'r meini prawf canlynol: blaenoriaeth weinidogol, dyletswydd statudol, bregusrwydd gwasanaeth/ystad a/neu yn alluogwr hanfodol. Mae pob amcan cynllunio hefyd yn dod o dan un o dair thema, sy'n cyd-fynd ag is-grwpiau strwythur llywodraethu'r Tîm Gweithredol. Y rhain yw gwerth a chynaliadwyedd, ansawdd a pherfformiad, a Canolbarth a Gorllewin Cymru Iachach. Mae'r themâu hyn yn tynnu sylw at ffocws y Bwrdd Iechyd ar y ddwy her gyfredol, wrth gynllunio ar gyfer gwasanaethau cynaliadwy yn y tymor canolig a'r tymor hwy. Mae gan bob amcan cynllunio nod/canlyniad disgwyledig wedi'i fynegi'n glir (**Atodiad 2 A4 2022**), ac mae gan y Cynllun Blynyddol gynllun cyflawni clir gyda cherrig milltir a chamau gweithredu chwarterol.
- 77 Fel yr adroddwyd yn y blynyddoedd blaenorol, mae'r broses ar gyfer monitro amcanion strategol a chynllunio yn gadarn. Mae'r Bwrdd yn parhau i dderbyn diweddariadau ar gyflawni'r Cynllun Blynyddol ym mhob cyfarfod, trwy adroddiadau diweddarau, adroddiadau sicrwydd pwyllgorau, y BAF a'r IPAR. Fodd bynnag, er bod yr holl amcanion cynllunio wedi'u halinio ag un o'r amcanion strategol (**Atodiad 2 A4 2023**), mae dau amcan strategol¹⁴ nad oes unrhyw un o'r amcanion cynllunio yn cyd-fynd â nhw. Mae'r Bwrdd Iechyd yn cydnabod hyn ac yn darparu diweddariadau i'r Bwrdd ar bob un o'r chwe amcan strategol trwy ei adroddiadau BAF. Bob blwyddyn, mae'r Bwrdd hefyd yn derbyn adroddiad blynyddol sy'n amlinellu'r cynnydd wrth gyflawni ei wyth amcan llesiant. Bydd adroddiad 2023-24 yn cael ei gyflwyno i'r Bwrdd ym mis Tachwedd 2024.
- 78 Mae pwyllgorau'n cynnal goruchwyliaeth dda o gyflawni amcanion cynllunio, trwy adroddiadau cynnydd rheolaidd a deifio dwfn, sydd wedi'u mapio'n glir yng nghynlluniau gwaith pwyllgorau. Oherwydd cylch gwaith pob pwyllgor, mae gan rai fwy o amcanion cynllunio i'w goruchwyllo nag eraill¹⁵, er bod hyn yn cael ei adlewyrchu yn y rhaglenni gwaith priodol ac yn gymesur â graddfa a chwmpas pob un o'r amcanion cynllunio.
- 79 Yn y blynyddoedd blaenorol, fe wnaethom dynnu sylw at y ffaith bod cyflawni strategaethau a chynlluniau corfforaethol ehangach yn cael eu monitro drwy'r amcanion cynllunio, ond roedd diffyg cynlluniau cyflawni annibynnol yn ei gwneud

¹⁴ Nid oes unrhyw amcanion cynllunio yn cyd-fynd ag Amcan Strategol 2 'gweithio gyda'n gilydd i fod y gorau y gallwn fod' ac Amcan Strategol 3 'ymdrechu i ddarparu a datblygu gwasanaethau rhagorol'.

¹⁵ Mae'r pwyllgorau canlynol yn gyfrifol am oruchwyllo amcanion cynllunio: Mae'r Pwyllgor Datblygu Strategol a Chyflawni Gweithredol yn goruchwyllo saith amcan cynllunio, y Pwyllgor Adnoddau Cynaliadwy yn goruchwyllo dau amcan cynllunio, a'r Pobl, Datblygu Sefydliadol a Diwylliant yn goruchwyllo un amcan cynllunio.

hi'n anodd i'r Bwrdd a'i bwyllgorau fesur cynnydd cyffredinol. Er bod hyn yn dal i wir, yr amcanion cynllunio bellach yw rhaglenni newid unigol, er enghraifft, cynllun digidol, cynllun ystadau, sefydlogi'r gweithlu, adferiad ariannol a map llwybr, a chynllun gwasanaethau clinigol, sy'n sicrhau bod gan bwyllgorau ddiweddariadau cynnydd rheolaidd ar raglenni newid unigol/amcanion cynllunio (**Atodiad 2 A5 2022**).

Dull corfforaethol o reoli adnoddau ariannol

- 80 Fe wnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd lechyd ddull corfforaethol cadarn o reoli ei adnoddau ariannol.
- 81 Canfuom, **er bod y sefyllfa ariannol ar gyfer 2024-25 yn parhau i fod yn hynod heriol, mae'r Bwrdd lechyd yn cymryd camau cadarnhaol i wella ei sefyllfa ariannol ac i ddatblygu map ffordd i sicrhau cynaliadwyedd ariannol. Mae dull clir o hyd ar gyfer cynllunio ariannol a rheoli a monitro'r sefyllfa ariannol, ond mae angen cryfhau'r dull o ddarparu cyfleoedd arbed costau.**

Amcanion ariannol

- 82 Fe wnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd lechyd ymagwedd gorfforaethol gadarn at gyflawni ei amcanion ariannol allweddol. Roeddem yn chwilio am dystiolaeth o'r sefydliad yn benodol:
- cyflawni ei amcanion a'i ddyletswyddau ariannol ar gyfer 2023-24, a'r cyfnod treigl o dair blynedd o 2021-22 i 2023-24; a
 - bod ar y trywydd iawn i gyflawni ei amcanion a'i ddyletswyddau yn 2024-25.
- 83 Canfuom nad **yw'r Bwrdd lechyd wedi cyflawni ei ddyletswyddau ariannol refeniw ar gyfer 2023-24 a chyda sefyllfa ariannol heriol barhaus, ni fydd yn eu cyflawni yn 2024-25 ond mae'r Bwrdd lechyd yn cymryd camau cadarnhaol i wella ei sefyllfa ariannol.**
- 84 Ni chyflawnodd y Bwrdd lechyd ei amcanion ariannol refeniw a'i ddyletswyddau ar gyfer 2023-24. Adroddodd ddiffyg diwedd blwyddyn o £68.8 miliwn yn erbyn ei derfyn adnoddau refeniw, ac ni chyrhaeddodd y diffyg rheoli targed o £44.8 miliwn a osodwyd gan Lywodraeth Cymru. Adroddodd hefyd ddiffyg cronol o £149.9 miliwn ar gyfer y cyfnod treigl tair blynedd 2021-24, gan dorri ei ddyletswydd i dorri hyd yn oed. Fel yn y blynyddoedd blaenorol, adroddodd y Bwrdd lechyd waged bach o £33,000 yn erbyn ei derfyn adnoddau cyfalaf 2023-24, gan fodloni dyletswyddau ariannol tair blynedd treigl yn erbyn ei derfyn adnoddau cyfalaf¹⁶. Mae'n debygol o fodloni ei ddyletswyddau ariannol cyfalaf ar gyfer 2024-25.
- 85 Mae Cynllun Ariannol 2024-25 yn nodi diffyg a ragwelir o £64.0 miliwn yn erbyn ei derfyn adnoddau refeniw, nad yw'n bodloni targed rheoli Llywodraeth Cymru o

¹⁶ Ar hyn o bryd rydym yn cynnal adolygiad ar wahân o drefniadau'r Bwrdd lechyd ar gyfer blaenoriaethu ei fuddsoddiadau cyfalaf.

£44.8 miliwn a dyletswyddau ariannol refeniw'r Bwrdd lechyd ar gyfer 2024-25. Er mwyn cwrdd â'i Gynllun Ariannol, mae'r Bwrdd lechyd wedi gosod targed arbedion uchelgeisiol o £32.4 miliwn ac wedi proffilio diffyg o ddim mwy na £5.3 miliwn ar gyfer pob mis. Ym mis 7 (2024-25), mae'r Bwrdd lechyd yn adrodd am danwariant yn erbyn y diffyg proffilio misol o £5.3 miliwn (£4.3 miliwn). Mae hefyd yn adrodd ei fod ar y trywydd iawn i gyflawni ei gynllun diffyg diwedd blwyddyn. Mae hyn yn welliant ers Mis 4 pan oedd y bwlch yn £10.7 miliwn, a'r diffyg misol cyfartalog yn £5.7 miliwn.

86 Ym mis Medi 2024, cynhaliodd y Bwrdd Seminar Eithriadol y Bwrdd i drafod camau lliniaru i gau'r bwlch o £4 miliwn i gyflawni'r cynllun diffyg. Mae'r Bwrdd lechyd wedi cymryd camau cadarnhaol i wella ei sefyllfa, sy'n cynnwys:

- canolbwyntio ar arbedion rheolaidd a chyflawni yn ystod y flwyddyn;
- trosi cynlluniau cynilo wedi'u cynllunio yn gynlluniau cyflawnadwy;
- mwy o 'afael a rheolaeth' trwy'r fframwaith uwchgyfeirio mewnol;
- monitro a goruchwyllo trwy strwythur Llywodraethu'r Tîm Gweithredol;
- adolygu tâl amrywiol clinigol ac anghlinigol; a
- archwilio cyfleoedd newid gwasanaeth.

Dull corfforaethol o gynllunio ariannol

87 Fe wnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd lechyd ymagwedd gorfforaethol gadarn o oruchwyllo a chraffu ar gynllunio ariannol. Roeddem yn chwilio am dystiolaeth yn benodol o:

- trefniadau cynllunio ariannol corfforaethol clir a chadarn ar waith;
- y Bwrdd yn craffu'n briodol ar gynlluniau ariannol cyn eu cymeradwyo;
- cynlluniau cynaliadwy, realistig a chostio wedi'u costio'n gywir a chynlluniau gwella costau ar waith sydd wedi'u cynllunio i gefnogi cynaliadwyedd ariannol a thrawsnewid gwasanaethau; a
- mae'r Bwrdd yn craffu'n briodol ar gynlluniau arbedion a gwella costau cyn eu cymeradwyo.

88 Canfuom fod **y Bwrdd lechyd wedi cynnal proses gynllunio ariannol glir a'i fod yn cymryd camau i ddod yn sefydlog yn ariannol, er bod cynnydd y tu ôl i'r amserlen ac mae angen brys i gryfhau ei ymagwedd at ddarparu cyfleoedd arbed costau cynaliadwy.**

89 Mae'r Bwrdd lechyd yn parhau i gael proses glir ar gyfer datblygu ei gynllun ariannol blynyddol, sydd wedi'i integreiddio â'i broses ddatblygu'r Cynllun Blynyddol (**gweler paragraff 66**). Mae'r Bwrdd lechyd yn cynnal ei ddull o'r brig i lawr a'r gwaelod i fyny, gyda'r tîm corfforaethol yn nodi cyfleoedd strategol a chyfarwyddiaethau a gefnogir gan bartneriaid busnes cyllid, gan nodi cyfleoedd cynilo gweithredol. Mae prosesau llywodraethu a rheoli perfformiad, fel sesiynau'r Gyfarwyddiaeth Gwella Gyda'n Gilydd a'r Grŵp Cyflawni Ansawdd, Perfformiad a Chyllid Integredig Gweithredol, yn cefnogi'r broses. Mae ymgysylltiad priodol y

Bwrdd yn parhau i fod ar ddatblygiad y cynllun, gyda goruchwyliaeth yn cael ei ddarparu gan SRC a thrafodaeth mewn seminarau'r Bwrdd. Ym mis Hydref 2024, derbyniodd SRC bapur yn amlinellu'r egwyddorion a'r dull gweithredu cynllun ariannol ar gyfer datblygu'r cynllun ariannol blyneddol ar gyfer 2025-26.

- 90 Er nad yw'r Bwrdd lechyd wedi datblygu cynllun ariannol hirdymor eto (**Atodiad 2 A6 2022**), mae wedi datblygu map llwybr ariannol dwy flynedd i gyrraedd targed rheoli diffyg Llywodraeth Cymru o £44.8 miliwn erbyn diwedd 2025-26. Dyma un o amcanion cynllunio/rhaglenni newid y Bwrdd lechyd. O ystyried perfformiad ariannol yn ystod y blyneddoddi diwethaf, byddai cyflawni hyn yn gam sylweddol tuag at reolaeth ariannol a chynaliadwyedd. Mae gan SRC oruchwyllo'r amcan cynllunio sy'n gysylltiedig ag adferiad ariannol a map llwybr. Nododd diweddariad a ddarparwyd yng nghyfarfod pwyllgor Hydref 2024 fod yr amcan cynllunio hwn y tu ôl i'r targed.
- 91 Yn 2023-24, ni chyflawnodd y Bwrdd lechyd ei darged arbedion o £19.5 miliwn, gan gyflawni £14 miliwn ar ddiwedd y flwyddyn. Ni chyflawnodd y Bwrdd lechyd ychwaith y gofyniad arbedion ychwanegol o £11.3 miliwn a osodwyd gan Lywodraeth Cymru i gyflawni'r targed rheoli diwygiedig o £44.8 miliwn. Nid oedd y Bwrdd lechyd wedi diweddaru ei gyfanswm targed arbedion i adlewyrchu'r gofyniad ychwanegol hwn. [Canfu ein Adolygiad 2024 o Drefniadau Arbed Costau](#), nad oedd y Bwrdd lechyd wedi cyrraedd ei dargedau ariannol ar gyfer 2023-24 ac mae ei hanes o gyflawni arbedion rheolaidd yn wael. O ystyried sefyllfa ariannol heriol y Bwrdd lechyd ar gyfer 2024-25, mae angen iddo fynd i'r afael â'i yrwyr cost ar frys a chryfhau ei drefniadau cyffredinol ar gyfer darparu a monitro cyfleoedd arbed costau cynaliadwy er mwyn atal ei sefyllfa ariannol rhag dirywio ymhellach. Ym mis 7 2024-25, roedd y Bwrdd lechyd wedi nodi £30.5 miliwn o'i darged arbedion o £32.4 miliwn, gan adael bwlch o £1.9 miliwn. Fodd bynnag, o'r arbedion o £30.5 miliwn a nodwyd, mae llai na hanner yn rheolaidd (£14.2 miliwn). Mae perfformiad yn erbyn targedau cynilo yn parhau i gael ei graffu gan SRC a'i adrodd i'r Bwrdd.

Dull corfforaethol o reoli ariannol

- 92 Fe wnaethom ystyried a oes gan y Bwrdd lechyd ddull corfforaethol cadarn o oruchwyllo a chraffu ar reolaeth ariannol. Roeddem yn chwilio am dystiolaeth yn benodol o:
- rheolaethau effeithiol ar waith sy'n sicrhau cydymffurfiaeth â Chyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog a Chynlluniau Cadw a Dirprwyo;
 - y Bwrdd yn cynnal goruchwyliaeth briodol o drefniadau a pherfformiad sy'n ymwneud â gweithredoedd tendr sengl, taliadau arbennig, colledion, a gwrth-dwylo;
 - trefniadau rheoli ariannol effeithiol ar waith sy'n galluogi'r Bwrdd i ddeall gyrywyr cost a sut maent yn effeithio ar gyflawni amcanion strategol; a

- Nid oedd datganiadau ariannol y sefydliad ar gyfer 2023-24 a gyflwynwyd ar amser, yn cynnwys unrhyw gamddatganiadau perthnasol, a derbyniodd farn archwilio glân.

- 93 Canfuom fod **gan y Bwrdd lechyd drefniadau priodol yn parhau i oruchwyllo a chraffu ar reolaethau a rheolaethau ariannol, sydd wedi'u cryfhau ymhellach trwy drefniadau i gefnogi ymyrraeth wedi'i dargedu.**
- 94 Mae ARAC yn parhau i dderbyn Adroddiad Sicrwydd Ariannol cynhwysfawr ym mhob cyfarfod. Mae hyn yn caniatáu i'r pwyllgor graffu ar reolaethau ariannol sy'n gysylltiedig â gweithredoedd tendr sengl, colledion a thaliadau arbennig, dan a gordalu cyflogau a chydymffurfiaeth gaffael. Fel adroddiadau sicrwydd eraill, mae'r Adroddiad Sicrwydd Ariannol hefyd wedi mabwysiadu'r fformat Rhybuddio, Cyngori, Sicrhau, gan dynnu sylw at feysydd sydd angen y sylw mwyaf. Er enghraifft, mae'r adroddiad a dderbyniwyd gan ARAC ym mis Hydref 2024, yn 'rhybuddio' aelodau am golledion sy'n fwy na £5,000, y mae angen eu cymeradwyo gan y Pwyllgor. Mae ARAC hefyd yn cynnal goruchwyliaeth dda o weithgarwch gwrth-dwylo. Mae SRC yn parhau i gynnal goruchwyliaeth barhaus o weithdrefnau rheoli ariannol, gyda datganiad blynyddol o weithdrefnau ariannol yn cael ei adrodd i ARAC am sicrwydd.
- 95 Canfu ein Adolygiad 2024 o Drefniadau Arbed Costau, fod y Bwrdd lechyd yn deall ei ysgogwyr costau yn fras, ac wedi cymryd camau cadarnhaol i gryfhau rheolaeth y gyllideb ar lefel weithredol. Mae ein hadroddiad yn cydnabod bod y Bwrdd lechyd wedi cynnal rhywfaint o ddadansoddiad rhagweithiol i ddatblygu gwell dealltwriaeth o'r meysydd sy'n gyrru cost ar draws cyfarwyddiaethau. Mae'r Adroddiad Ariannol, a dderbyniwyd gan y Bwrdd a'r SRC, yn cynnwys dadansoddiad clir o yrwyr costau gweithredol yn y mis a'r flwyddyn hyd yma. Mae pob cyfarwyddiaeth gorfforaethol a gweithredol wedi derbyn a derbyn llythyrau atebolrwydd, sy'n nodi eu gofynion cyllidebol blynyddol. Ar gyfer 2025-26, nod y Bwrdd lechyd yw cyflwyno'r amserlenni ar gyfer cyhoeddi llythyrau atebolrwydd.
- 96 Mae ffocws clir ar gyflawni'r cynllun diffyg ac mae'r Bwrdd lechyd wedi cryfhau monitro a rheoli ariannol. Mae sawl grŵp yn parhau i fonitro'r sefyllfa ariannol gan gynnwys sesiynau'r Gyfarwyddiaeth Gwella Gyda'n Gilydd a'r fframwaith uwchgyfeirio mewnol. Mae'r is-grŵp Rheoli Ariannol yn goruchwyllo mesurau rheoli sy'n canolbwyntio ar recriwtio, hyfforddiant a chaffael. Mae'r is-grŵp yn adrodd i'r Tîm Gweithredol trwy ei Grŵp Gwerth a Chynaliadwyedd, sy'n cael ei gadeirio gan y Cyfarwyddwr Gweithredol y Gweithlu a'r Dirprwy Brif Swyddog Gweithredol Datblygiad Sefydliadol / Interim.
- 97 Cyflwynodd y Bwrdd lechyd ei Ddatganiadau Ariannol drafft 2023-24 o fewn yr amserlenni gofynnol, a chawsant eu derbyn gan ARAC a'r Bwrdd ym mis Gorffennaf 2024. Fe wnaethom gyhoeddi barn archwilio gwir a theg di-amod, ac eithrio barn rheoleidd-dra amodol oherwydd nad oedd y Bwrdd lechyd yn bodloni ei ddyraniad adnoddau refeniw dros y cyfnod o dair blynedd.

Goruchwylio bwrdd o berfformiad ariannol

- 98 Fe wnaethom ystyried a yw'r Bwrdd yn goruchwylio ac yn craffu ar berfformiad ariannol yn briodol. Roeddem yn chwilio'n benodol am dystiolaeth o'r Bwrdd:
- derbyn adroddiadau cywir, tryloyw ac amserol ar berfformiad ariannol, yn ogystal â'r heriau ariannol allweddol, risgiau a chamau lliniaru; a
 - craffu priodol ar yr asesiadau parhaus o sefyllfa ariannol y sefydliad.
- 99 Canfuom fod **y Bwrdd lechyd yn cynnal trefniadau da ar gyfer monitro a chraffu ar ei sefyllfa ariannol, gyda mwy o graffu ar faterion sy'n cyfrannu at yr heriau ariannol.**
- 100 Mae'r Bwrdd a'r SRC yn parhau i dderbyn Adroddiad Cyllid manwl ym mhob cyfarfod. Fel gydag adroddiadau sicrwydd eraill, ers mis Gorffennaf 2024, mae'r adroddiad clawr wedi mabwysiadu'r fformat Rhybuddio, Cyngori, Sicrhau sy'n ei gwneud hi'n haws deall y risgiau a'r heriau allweddol. Mae'r adroddiad yn parhau i wneud defnydd da o siartiau a dangosfyrddau, gan ddarparu trosolwg o reffeniw a sefyllfa a ragwelir, perfformiad cynilion a gyrwyr cost allweddol sy'n cyfrannu at orwariant. Fodd bynnag, canfu Adolygiad o Drefniadau Arbed Costau 2024 fod rhai derbynwyr yr Adroddiad Cyllid yn ei ystyried yn gymhleth ac yn anodd ei ddeall. Fe wnaethom argymhell bod y Bwrdd lechyd yn mynd i'r afael â hyn trwy gefnogi aelodau'r Bwrdd i ddyfnhau eu sgiliau llythrennedd ariannol i'w helpu i ddeall cynnwys yr adroddiadau yn well. Mae'r Bwrdd lechyd yn mynd i'r afael â'r argymhelliad hwn trwy ei Raglen Datblygu Bwrdd a thrwy gynnal sesiynau hyfforddi ar wahân ar gyfer aelodau annibynnol. Bydd gwell dealltwriaeth yn cryfhau goruchwyliaeth a chraffu. Mae perfformiad ariannol hefyd yn cael ei gyflwyno mewn BAF, IPAR ac adroddiadau ymyrraeth wedi'u targedu, sy'n cael eu cyflwyno i'r Bwrdd a phwyllgorau priodol.
- 101 Fel y nodwyd ym **mharagraff 94**, mae ARAC hefyd yn parhau i dderbyn sicrwydd ar reolaethau ariannol, trwy'r Adroddiad Sicrwydd Ariannol cynhwysfawr. Mae SRC yn cynnal goruchwyliaeth o'r rhaglen gyfalaf, gan dderbyn adroddiad sy'n ymdrin â Rhaglen Gyfalaf Cymru Gyfan, perfformiad yn erbyn y terfyn adnoddau cyfalaf a rheolaeth ariannol cyfalaf¹⁷. Mae SRC yn parhau i ddarparu lefel dda o graffu ar adroddiadau ariannol, gyda chraffu yn canolbwyntio'n briodol ar y materion sy'n achosi'r heriau ariannol a swyddogion gweithredol a gweithredol priodol sy'n bresennol i gyfrannu at drafodaethau (**Atodiad 2 A5 2023**).

¹⁷ Ar hyn o bryd rydym yn cynnal adolygiad ar wahân o drefniadau'r Bwrdd lechyd ar gyfer blaenoriaethu ei fuddsoddiadau cyfalaf.

Atodiad 1

Dulliau archwilio

Mae **Arddangosyn 2** yn nodi'r dulliau a ddefnyddiwyd gennym i gyflwyno'r gwaith hwn. Mae ein tystiolaeth wedi'i chyfyngu i'r wybodaeth a gafwyd o'r dulliau isod.

Arddangosyn 2: dulliau archwilio

Elfen o ddull archwilio	Disgrifiad
Arsylwadau	Fe wnaethom arsylwi cyfarfodydd y Bwrdd yn ogystal â chyfarfodydd o'r pwyllgorau canlynol: • Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg; • Pwyllgor Datblygu Strategol a Chyflawni Gweithredol; • Y Pwyllgor Iechyd a Diogelwch; • Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Phrofiad; • Pwyllgor Pobl, Datblygiad Sefydliadol a Diwylliant; a • Pwyllgor Adnoddau Cynaliadwy.
Dogfennau	Fe wnaethom adolygu ystod o ddogfennau, gan gynnwys: • Cylch Gwaith y Bwrdd a'r Pwyllgorau, rhaglenni gwaith, agendâu, papurau a chofnodion; • dogfennau llywodraethu allweddol, gan gynnwys Cynlluniau Dirprwyo, Rheolau Sefydlog, Cyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog, Cofrestrau o Ddiddordeb, a Chofrestri Anrhegion a Lletygarwch; • strategaethau a chynlluniau sefydliadol allweddol, gan gynnwys y Cynllun Blynyddol;

Elfen o ddull archwilio	Disgrifiad
	• dogfennau rheoli risg allweddol, gan gynnwys Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd a'r Gofrestr Risg Gorfforaethol; • adroddiadau allweddol sy'n ymwneud â pherfformiad sefydliadol a chyllid; • Adroddiad Blynyddol, gan gynnwys y Datganiad Llywodraethu Blynyddol; • polisïau a gweithdrefnau perthnasol; a • adroddiadau a baratowyd gan Archwilio Mewnol, Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru, y Gwasanaeth Gwrth-dwyll Lleol, a chyrrff allanol perthnasol eraill.
Cyfweiliadau	Fe wnaethom gyf weld â'r Uwch Swyddogion a'r Aelodau Annibynnol canlynol: • Cadeirydd y Bwrdd; • Prif Weithredwr Dros Dro; • Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid; • Cyfarwyddwr Gweithredol Strategaeth a Chynllunio; • Cyfarwyddwr Gweithredol Iechyd y Cyhoedd; • Ysgrifennydd y Bwrdd/Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol; Fe wnaethom hefyd gynnal cyfweiliad grŵp gyda chadeiryddion y pwyllgorau canlynol: • Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg; • Pwyllgor Adnoddau Cynaliadwy; • Pwyllgor Datblygu Strategol a Chyflawni Gweithredol; a • Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Phrofiad.

Atodiad 2

Cynnydd a wnaed ar argymhellion y flwyddyn flaenorol

Mae **Arddangosyn 3** isod yn nodi'r cynnydd a wnaed gan y Bwrdd lechyd wrth weithredu argymhellion o adroddiadau asesu strwythuredig blaenorol

Argymhelliad	Disgrifiad o'r cynnydd
Gwella tryloywder cyhoeddus A1 Canfuom fod papurau'r Bwrdd Cyhoeddus yn cynnwys crynodeb lefel uchel o gyfarfodydd preifat y Bwrdd. Er mwyn gwella tryloywder ymhellach, dylid ymestyn y trefniant hwn i gyfarfodydd pwyllgorau preifat trwy adroddiadau sicrwydd pwyllgor unigol a dderbynnir gan y Bwrdd (2023).	Wedi'i gwblhau – gweler paragraff 15
Taith gerdded diogelwch cleifion aelod o'r bwrdd A2 Mae aelodau'r bwrdd yn cynnal teithiau cerdded Diogelwch Cleifion rheolaidd, gyda chefnogaeth aelod o'r tîm diogelwch cleifion sy'n cymryd nodiadau, gyda phroses glir i roi adborth i'r gwasanaethau yr ymwelwyd â nhw a monitro pwyntiau gweithredu. Fodd bynnag, nid oedd y rhai a gyfwelwyd gennym yn glir ynglŷn â'r hyn a ddigwyddodd ar ôl yr ymweliad. Dylai'r Bwrdd lechyd egluro'r broses Rowndiau Cerdded Diogelwch Cleifion gydag Aelodau Annibynnol newydd (2023).	Wedi'i gwblhau – gweler paragraff 35

Argymhelliad	Disgrifiad o'r cynnydd
Sicrwydd trefniant rheoli perfformiad A3 O ystyried bod y Bwrdd Iechyd o dan drefniadau Monitro Gwell Llywodraeth Cymru ar gyfer rhai meysydd gwasanaeth, mae lle i ddangos effeithiolrwydd y Fframwaith Gwella Gyda'n Gilydd. Dylai'r Bwrdd Iechyd ddatblygu mecanwaith ar gyfer darparu sicrwydd o bryd i'w gilydd bod ei drefniadau rheoli perfformiad yn gweithio fel y bwriadwyd (2023).	Ar y gweill – gweler paragraff 54
Alinio amcanion cynllunio a strategol A4 Mae'r Bwrdd Iechyd wedi cymryd camau i fynegi ei amcanion cynllunio yn well yn ei Gynllun Blynyddol 2023-24, trwy symleiddio'r amcanion cynllunio a'u gosod yn erbyn wyth nod cynllunio strategol a phedwar maes. Fodd bynnag, nid yw'r meysydd a'r nodau cynllunio strategol yn cyd-fynd yn benodol â chwe amcan strategol cyffredinol y Bwrdd Iechyd, fel y manylir yn ei ddangosfyrddau Fframwaith Sicrwydd Bwrdd (BAF) ac Adroddiad Sicrwydd Perfformiad Integredig (IPAR). Fel rhan o'r cylch cynllunio nesaf, dylai'r Bwrdd Iechyd nodi'n fwy penodol sut mae pob un o'i amcanion cynllunio yn cysylltu â'i amcanion strategol (2023).	Wedi'i gwblhau – gweler paragraff 77
Craffu ariannol A5 Er bod lefel dda o graffu ar y sefyllfa ariannol o fewn y Pwyllgor Adnoddau Cynaliadwy, mae'r craffu wedi canolbwyntio'n bennaf ar y Cyfarwyddwr Cyllid. Er bod hyn wedi gwella mewn cyfarfodydd diweddar gydag aelodau o'r Grŵp Cyflawni Craidd a'r Grŵp Rheoli Ariannol sydd bellach yn bresennol, mae angen i'r Bwrdd Iechyd wneud mwy i sicrhau bod craffu gan Aelodau Annibynnol yn cael ei ganolbwyntio'n briodol ar draws holl aelodau'r tîm gweithredol (2023).	Wedi'i gwblhau – gweler paragraff 101

Argymhelliad	Disgrifiad o'r cynnydd
Strwythur gweithredol A2 Er bod rhai newidiadau wedi'u gwneud, mae'r strwythur gweithredol yn dal i beri risgiau i strwythurau llywodraethu dryslyd ac anghyson. O ystyried graddfa a chymhlethdod yr heriau a'r risgiau sy'n wynebu'r Bwrdd lechyd, mae'n bwysig bod gwaith wedi'i gynllunio i adolygu'r strwythurau gweithredol a'r trefniadau llywodraethu cysylltiedig yn mynd rhagddo ar frys (2022).	Ar y gweill – gweler paragraff 40
Trefniadau rheoli perfformiad gweithredol A3 Er bod trefniadau perfformiad yn bodoli ar lefel weithredol, mae lle i ddod â'r rhain at ei gilydd mewn adolygiad cyfannol o berfformiad. Ochr yn ochr â chyflwyno ei Fframwaith Gwella Gyda'n Gilydd, dylai'r Bwrdd lechyd ailedrych ar ei drefniadau rheoli perfformiad i sicrhau bod dull cydweithredol ar lefel weithredol (2022).	Wedi'i gwblhau – gweler paragraff 53
Canlyniadau disgwyliedig A4 Nid yw'r Bwrdd lechyd wedi nodi canlyniadau disgwyliedig ar gyfer ei holl amcanion cynllunio a nodir yn ei Gynllun Blynyddol. Wrth adolygu ei amcanion cynllunio ar gyfer 2023-2026, mae angen i'r Bwrdd lechyd fynegi'n glir y canlyniadau disgwyliedig ar gyfer ei set symlach o amcanion cynllunio (2022).	Wedi'i gwblhau – gweler paragraff 76
Cynlluniau gweithredu i gefnogi strategaethau A5 Nid oedd cynlluniau gweithredu i gefnogi strategaethau galluogi corfforaethol bob amser yn bodoli nac yn cynnwys cerrig milltir, targedau a chanlyniadau clir. Mae angen i'r Bwrdd lechyd sicrhau: • Mae cynlluniau gweithredu presennol yn cynnwys cerrig milltir, targedau a chanlyniadau clir; a	Wedi'i gwblhau – gweler paragraff 79

Argymhelliad	Disgrifiad o'r cynnydd
Datblygu cynlluniau gweithredu ar gyfer galluogi strategaethau nad oes ganddynt un ar hyn o bryd. Ochr yn ochr â monitro amcanion cynllunio unigol perthnasol, bydd hyn yn galluogi adolygiad cyfnodol o gynnydd cyffredinol o ran cyflawni'r strategaethau galluogi (2022).	
Cynllun cynaliadwyedd ariannol A6 Nid yw cynllun adfer ariannol tymor hwy y Bwrdd lechyd wedi'i ddiweddarau i adlewyrchu'r heriau ariannol sy'n cael eu profi yn 2022-23. Mae angen i'r Bwrdd lechyd ddiweddarau ei gynllun adfer ariannol tymor hwy ar gyfer 2023 ymlaen, gan sicrhau bod ei gyfleoedd gwella yn cael eu hadlewyrchu (2022).	Ar y gweill – gweler paragraff 90
Alinio cynlluniau A1 Nid yw cynllunwyr yn rhan o'r holl broses gynllunio a rhaid iddynt ddibynnu ar eraill i wneud yn siŵr bod cynlluniau'n alinio. Dylai'r Bwrdd lechyd bennu cyfrifoldebau unigol ar gyfer sicrhau bod prosesau cynllunio allweddol yn cael eu cysylltu'n effeithiol (2021).	Wedi'i gwblhau – gweler paragraff 73
Capasiti cynllunio A2 Mae'r tîm cynllunio wedi mabwysiadu dull 'partneriaeth busnes' i gefnogi datblygiad y cynlluniau gweithredol chwarterol, sydd wedi gweithio'n dda ond bu gor-ddibyniaeth ar un unigolyn o fewn y tîm cynllunio oherwydd cyfyngiadau capasiti. Dylai'r Bwrdd lechyd adolygu ei allu cynllunio i sicrhau bod gwytnwch yn cael ei adeiladu yn y tîm, ac mae'r arbenigedd a'r wybodaeth sydd eu hangen i gefnogi'r broses cynllunio yn cael eu datblygu ar draws holl aelodau'r tîm (2021).	Wedi'i gwblhau – gweler paragraff 73

Atodiad 3

Ymateb y rheolwyr i argymhellion yr archwiliad

Arddangosyn 4: Ymateb Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda i'n hargymhellion archwilio

Argymhelliad	Ymateb rheolwyr Nodwch yma sylwebaeth berthnasol ar y camau gweithredu arfaethedig mewn ymateb i'r argymhellion	Dyddiad cwblhau Nodwch erbyn pryd y bydd y camau gweithredu arfaethedig wedi'u cwblhau	Swyddog cyfrifol (teitl)
Fframwaith Gwella Gyda'n Gilydd A1 Dylai'r Bwrdd Iechyd diweddarau ei ddogfennau Fframwaith Gwella Gyda'n Gilydd, gan sicrhau ei fod yn adlewyrchu'n ddigonol rheoli perfformiad cyfredol a threfniadau cynnydd mewnol. Wrth ddiweddarau'r fframwaith, dylai'r Bwrdd Iechyd hefyd sicrhau bod dogfennau yn cynnwys trefniadau: Is-gyfeirio a chefnogi cyfarwyddiaethau ar y lefel uchaf o uwchgyfeirio am gyfnodau estynedig; a	Bydd y Fframwaith Gwella Gyda'n Gilydd yn cael ei ddiweddarau i fynd i'r afael â'r pwyntiau a godwyd yn yr argymhelliad hwn. Amserlen i'w gwblhau: - Chwefror 2025 – drafft llawn wedi'i gyflwyno i'r Pwyllgor Datblygu Strategol a Chyflawni Gweithredol i'w ystyried. - Mawrth 2025 – drafft terfynol wedi'i gyflwyno i'r Bwrdd i'w gymeradwyo.	31 Mawrth 2025	Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid

Argymhelliad	Ymateb rheolwyr Nodwch yma sylwebaeth berthnasol ar y camau gweithredu arfaethedig mewn ymateb i'r argymhellion	Dyddiad cwblhau Nodwch erbyn pryd y bydd y camau gweithredu arfaethedig wedi'u cwblhau	Swyddog cyfrifol (teitl)
Cynyddodd y gefnogaeth gydlynw i gyfarwyddiaethau dros sawl maes (gweler paragraff 53).			
Fframwaith Strategol Gwella Ansawdd A2 Dylai'r Pwyllgor Ansawdd, Diogelwch a Phrofiad dderbyn, o leiaf bob blwyddyn, ddiweddariad annibynnol ar weithgareddau Gwella Ansawdd, gan gynnwys cynnydd y Bwrdd Iechyd wrth weithredu'r Fframwaith Strategol Gwella Ansawdd (2023-2026), crynodeb o fentrau gwella a'r effaith y maent yn ei chael hyd yma (gweler paragraff 60).	Bydd adroddiad blynyddol annibynnol ar Weithgareddau Gwella Ansawdd yn cael ei ychwanegu at y cynllun gwaith ar gyfer Ansawdd Diogelwch a Phrofiad Pwyllgor ar gyfer 2025-26.	30 Ebrill 2025	Cyfarwyddwr Gweithredol Nyrsio, Ansawdd a Phrofiad Cleifion
Amcanion llesiant ac adnewyddu strategaeth A3 Er mwyn sicrhau bod yr egwyddor datblygu cynaliadwy yn ganolog i'w	Bydd yr amcanion llesiant yn cael eu hadolygu fel rhan o'r adnewyddu strategaeth hirdymor.	31 Mawrth 2026	Cyfarwyddwr Gweithredol Iechyd y Cyhoedd

Argymhelliad	Ymateb rheolwyr Nodwch yma sylwebaeth berthnasol ar y camau gweithredu arfaethedig mewn ymateb i'r argymhellion	Dyddiad cwblhau Nodwch erbyn pryd y bydd y camau gweithredu arfaethedig wedi'u cwblhau	Swyddog cyfrifol (teitl)
weledigaeth hirdymor, dylai'r Bwrdd lechyd adolygu ei amcanion llesiant fel rhan o'i weledigaeth hirdymor. Adnewyddu'r strategaeth hirdymor arfaethedig (gweler paragraff 69).			

Archwilio Cymru

1 Cwr y Ddinas

Caerdydd CF10 4BZ

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan: www.archwilio.cymru

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English.